

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIII: Скрантонъ, Па., Четверъ 9-го Лютого, 1905. Число 6.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, February 9, 1905. No. 6.

Важне для всѣхъ братствъ и вѣдѣльцовъ Р. Н. Союза.

1) Звертаю увагу всѣмъ братствамъ и вѣдѣльцамъ, що при принятю новыхъ кандидатѣвъ до организаціи Р. Н. Союза мѣсцевй секретарѣ мають уважати на точне, докладне и справедливое выповнене декларацій нового кандидата або кандидатки — зъ власноручнымъ подисомъ его имени. Если кандидатъ неписьменный, мусить свое имя означити знакомъ св. креста въ присутности свѣдковъ.

2) Всѣ члены Р. Н. Союза суть обовязаны заплатити 25 центѣвъ на желѣзный фондъ за мѣсяць Децемберъ 1904 р., въ протягу грохъ мѣсяцѣвъ, почавши вѣдѣ мѣсяця Децембра 1904, е если уважають себе дальшими членами и хотять користати зъ правъ Р. Н. Союза. Се есть ухвада Головной Конвенціи въ Shamokin, Pa., а члены Союза не кають права противитисъ жадной ухвалѣ Головной Конвенціи, котра е найвысшою властью организаціи. Дятого роблю увагу всѣмъ членамъ и членкинямъ Р. Н. Союза, чтобы перозважно и самовольно не наражалась на страты правъ Р. Н. Союза на выпадокъ смерти подобныхъ членѣвъ.

Вѣдѣ Головного Ураду Р. Н. Союза. Даво въ Jersey City, N. J., 23 Сячня, 1905. Константинъ Кириловъ, головной предѣдатель Р. Н. С.

НОВИНКИ.

— ДЕПАРТАМЕНТЪ торговлѣ и работѣ въ Вашингтонѣ подяе до вѣдомости, що въ мѣсяцю грудню минувшого року прибуло найбільше число эмигрантѣвъ и то такъ названыхъ непожаданыхъ эмигрантѣвъ. Въ мѣсяцю томъ прибуло 62.762 эмигрантѣвъ, подчасъ коли въ томъ самѣмъ мѣсяцю 1903 р. прибуло около 50.292 эмигрантѣвъ. Передовѣсьмъ збѣльшилось число эмигрующихъ жидѣвъ. Зъ самои Росіи прибуло 16 тысячъ эмигрантѣвъ и то майже самыхъ жидѣвъ.

— ВЪ Гагерставнѣ, Мд. передчасно експлодувавъ динамитъ, въ наслѣдокъ чего оденъ работникъ згинувъ на мѣсци а шѣстьохъ другихъ зѣстало тижко раненыхъ. Забитый и оденъ раненый були Нѣмцѣ. Прочй ранены Италийцѣ.

— ОДНО племя индьянске коло Монтирѣль, Квѣб.,

пустилось на польоване. Подчасъ той выправы не стало позивы а оденъ старый Индьянинъ, мабутъ зъ голоду попавъ въ божевѣлье. Тодѣ сынъ того Индьянина, поступаючи одѣла вѣдѣчного закона того племени, влучнымъ стрѣломъ забивъ своего батька, вѣдтакъ спаливъ його тѣло, а попѣлъ розкинувъ по поли.

— ВЪ Нютавнѣ, Н. Дж., жие найстаршій въ Америцѣ барберъ, котрый вже пядесять лѣтъ управяе свое ремесло. За той довгий часъ обголивъ сей барберъ 229.000 особѣ а 25.000 обстригъ волосе. За той часъ зъуживъ вѣнъ 500 пензлѣвъ до голена, 700 бритвъ, 200 гребенѣвъ и 700 ножинокъ.

— ВЪ Мавяты Вернонѣ, Н. Й. бавило ся на улицѣ двоухъ хлопцѣвъ оденъ пяти а другій шестилѣтний. Подчасъ забавы старшій зъ нихъ взявъ до рукъ малу стрѣльбу, а не знаючи, що она була наладована, змѣривъ до своего товариша и спустивъ курокъ. Роздавъ ся выстрѣлъ и молодшій поцѣлелый въ самоу шию, згинувъ на мѣсци.

— ВОЙСКОВЫЙ лѣкаръ, высланный Сполуч. Державыма до Манджуріи, чтобы приглянувъ ся работѣ лѣкарѣвъ подчасъ войны, въ своимъ рапортѣ доносить, що Японцѣ вѣдповѣдно до Спол. Державъ, далеко больше мають лѣкарѣвъ войсковыхъ.

— ВЪ Милвоки, Вис. арештувала полиція молодого чоловіка, котрый въ одномъ зъ тамшнихъ готелѣвъ застрѣливъ одну дѣвчину. Убийця зѣзнавъ передъ судомъ, що вѣнъ застрѣливъ свою наречену, а вѣдтакъ хотѣвъ собѣ вѣдобрати жите, однакъ по доверженю убійства стративъ цѣлкомъ вѣдвагу и оставъ ся при житю.

— ВЪ Йонкерсѣ, Н. Й., улицю мѣста фхали санки, а въ нихъ сидѣвъ неповорупно якийсь чоловікъ. Полиція задержала санки и переконалась, що сей чоловікъ е мертвый. Завѣзанный лѣкаръ ствердивъ, що чоловікъ сей номеръ нагло на удачѣ сердцевый.

— ВЪ Тампа, Фло. згорѣвъ домъ фермера Ивана Кирби, а середь згарища найдено трула фермера, его жѣнки, и его четверо дѣтей. Слѣдство выказало, що цѣла родина зѣстала вымордована, а вѣдтакъ запалено хату. По ранахъ який одержали забитый можна припускати, що зги-

нули вѣдѣ удару тупымъ оружіемъ, мабутъ молотомъ, котрый такожъ звайдено середь румовищъ. За злочинцами и слѣдъ пропавъ.

— ЗЪ Галичины доносятъ, що наслѣдкомъ революціи въ Росіи австрійска армія має выступити въ пограничній губернии для удержания порядку. Російске правительствѣ мало вже порозумѣти ся зъ австрійскими властями. Отже галицкй корпусъ арміи будутъ въ найблизшомъ часѣ змобілізованый. Територіальній команды дѣстали вже до диспозиціи вѣдповѣдній сумы, котры надѣслано податковымъ урядомъ. Сумы выносятся пересѣчно по 6 миліонѣвъ коронъ на команду.

— ПОЛІТИЧНЫЙ процессъ противъ о. Попеля и Гупулѣвъ въ коломыйскомъ судѣ карновѣмъ розпочавъ ся 25-сѣчня. Боронити обжалованныхъ будутъ рускй адвокаты посоль д-ръ Евгений Олесницкй и д-ръ Трильовскй.

— КРАСНО дуже почути на чужинѣ як порядкй люди обходять торжественно Рождество Христове, а дуже сумно дивити ся як инші такой урочистый день зневажають. Так менѣ довелось бути в товариствѣ Русивѣ и обходати разомъ зъ ними Навечеріе передъ Р. Х. Не все люди одно мыслять и не все тпшати ся тим урочистымъ днем. Осъ так і то товариство, в якомъ менѣ придалось бути. Однй ми колядовали, другй плакали розгадуючи, що в минувшій роцѣ еше вечерали зі своимъ витцемъ и матірю а тепер в чужинѣ мусять горювати. Аж тутъ появилось безчесне видовище, яке представили двое людей и на ті закінчила ся забава позъ як не було лишь маленьке помещикане, тож мусіли ся порозходити. Тож дорогі братя и сестри, Русыни и Русинки, маєте выдавати гроші на забави та пятаки, котры виходять не на користь а лишь на встид, то лпше пренумеровати собѣ газету, то будете мати личну користь, бо довідаете ся дещо цѣкавого и наберете просвѣти.

Brooklyn, N. Y. А. Бельковска.

— ВЪ Джерзи Ситі, Н. Дж. знайшла полиція ранкомъ одного чоловіка легко уб. ного, на пѣвъ замерзлого въ снѣгу. Нещасного завезено до шпиталу и тутъ доперва по кількохъ годинахъ удало ся лѣкарямъ привести його до жита.

— ВЪ Чикаго арештовала полиція Ивана Гоха, подѣ-

звѣдомъ, що мавъ 29 жѣвокъ, зъ котрыхъ многй згинули наглою и тайною смертю, а многй еше живутъ и суть свѣдками проти арештованого. Гохъ женивъ ся въ той цѣли, чтобы зъ брати маютокъ своей жѣнки а вѣдтакъ опускавъ ся, прибиравъ нове назвиско и выѣджавъ до другого мѣста. Каждого дня вѣдкрывае полиція новй жѣнки Гоха по рѣзныхъ мѣстахъ Америки. Въ Чикаго вѣдкрыто чотыри новй жѣнки, въ Бруклинѣ двѣ, такожъ и въ Болтиморѣ, Мд. має Гохъ одну жѣнку. Называе ся она Кленке и має 30 лѣтъ. Гохъ представивъ ст. 21 яко Иванъ Шульцъ. Въ чотыри тыжнѣ по вѣнчаню выдуривъ Гохъ вѣдѣ неѣ \$100 на подорожъ до Нѣмеччины, де має вѣдобрати \$20.000 спадку и забравши грошѣ больше не показавъ ся еѣ на очи.

Такожъ и въ Сенъ Полъ, Минн. має Гохъ одну жѣнку, котрой представивъ ся яко „графъ Баваріи.“ Заразъ по вѣнчаню намовивъ свою жѣнку, чтобы спрдала свой маютокъ за \$3000, и подчасъ еѣ неприсутности, забравъ тй грошѣ и утѣкъ чтобы дальше женити ся.

Полиція выслѣдила дальше, що въ Сінсінаті, О. мавъ Гохъ двѣ жѣнки. Зъ першою оженивъ ся въ пару недѣль по смерти еѣ мужа. Въ два мѣсяцѣ позвѣйше она померла, а Гохъ оженивъ ся зъ другою. Въ пару недѣль по шлюбѣ, забравши еѣ маютокъ, Гохъ утѣкъ зъ мѣста.

— ДЛЯ эмигрантѣвъ руско-кат. обряду черезъ Бременъ (въ Нѣмеччинѣ) до Америки буде заведена въ томъ мѣстѣ посада руско-кат. душпаствыря. Тымъ чиномъ сповнитъ ся бажане Впр. митрополита Шентицкого, чтобы и руско-кат. эмигранты мали въ Бременѣ опѣку вѣдѣ своего священника, якъ мають римо-католики и протестанты вѣдѣ своихъ духовникѣвъ а навѣтъ Жиды вѣдѣ своего рабина.

— ЯКЪ звѣсно соймъ угорскй зѣставъ розвязанный и теперъ ведутъ ся нсвй выборы. А чтобы они выпали на користь правительства тому для удержания порядку, себто для охороны шакрайствъ выборчихъ, выслано зъ Галичины кѣлька полковѣ вѣйска, такъ цѣхотинцѣвъ якъ такожъ и уланѣвъ. Правительство австрійске боляея высылати мадарскй полки проти Мадярѣвъ, чтобы они не станули часомъ по-

сторонѣ народа, тому послало майже выключно рускй полки, подобно якъ подчасъ галицкихъ выборовъ, посилае мадарскй полки для удержания порядку въ Галичинѣ.

— „ЖИТЕ, зарѣбки, организаціи и т. и. въ Пол. Державахъ.“ Такъ зовесъ 9-а зъ ряду книжочка просвѣтного издавничтва „Слово“. Мѣститъ въ собѣ богато цѣкавыхъ информаций. Коштуе 15 центѣвъ.

Хто хоче знати якъ въ Америцѣ живутъ люде, якй тутъ зарѣбки, богатства, скѣлько платять работникамъ и т. п. той повиненъ собѣ прочитати сю книжочку.

Мабутъ не треба и згадувати, что просвѣтне издавничтво „Слово“ выдало кромѣ сеи книжочки ще 8 не менше цѣкавыхъ и поучающихъ книжочокъ, та выдае по одной книжочкѣ каждого мѣсяця.

Передилата на роцъ выносить лишь \$1.50, котры треба высылати на адресъ: Slovo, Box 353, Scranton, Pa.

Де есть

Михаилъ Гойдичъ, родомъ зъ Дальовы, повѣту Сянонокъ, въ Галичинѣ. Хотбы о нѣмъ знавъ, зволить повѣдомити про се его! сеестру, котрой адреса така: Anna Goidycz, 39 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Выказъ

жертвъ зѣбранныхъ на „Народный Фондъ“ и на „Руску Бурсу“.

1. New York, N. Y.: а) М. Пиртко, школяръ 5.00, б) сестричне братство св. Ольги (гора мѣста) 7.00, в) Ив. Лазорчикъ зѣбравъ 3.00, разомъ.....\$15.00.

2. О. Улицкй, Ansonia, Conn.....\$2.00.

3. На хрестинахъ у Стефана Фика, Олифантъ, Па. зѣбрано.....\$3.10.

На „Руску Бурсу“: 1. Круховскй зъ Chisholm, Minn. (диви „Свобода“ ч. 5).....\$8.50.

2. Складка въ Northampton, Pa.: а) Діонизій Голодъ 1.00, б) Теодоръ Цѣшлякъ 1.00, в) о. Н. Дмитрѣвъ 1.00, разомъ.....\$3.00.

Дякуючи всѣмъ жертвовательямъ за ласкавы датки, остаю зъ поважанемъ

о. Паоло Тимковичъ, (69 Linden St., Yonkers, N. Y.)

Кто заше

Иванови Неметови докладній адресъ Русивѣ и Поляковѣ працюющихъ по швацѣ въ Америцѣ, той дѣстаете красны дарунокъ. John Nemeth, 457 Washington St., New York.

БАЛЬ!

Тов. „Зоря“, вѣдѣль 69 Р. Н. Союза въ Нью Йорку, устройе балля днѣ 4 го марта, 1905, то е въ субботу въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Avenue A. мѣжъ 2 а 3 улицю въ Нью Йорку. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ. Тикетъ 25 центѣвъ. Тикеты можна набути у предѣдателя Тов. „Зорѣ“ и. М. Тарнавского 211 E. 4 St. або на бали при касѣ. Запрашасмо всѣхъ честныхъ Русинѣвъ и Русинѣвъ зъ Нью Йорку и околицѣ прибути на нашъ балъ, де ся разомъ забавимо. Музыка буде знамената, за добру забаву ручитъ бальовый комитетъ. На балау будемъ принимати новыхъ членѣвъ до Тов. „Зорѣ“ и до Р. Н. Союза.

М. Тарнавскй, предѣдатель, А. Борнванъ, касиръ, Й. Шприбайло, секретаръ.

Потреба учителя

до шкѣльного округа „Свобода“ No. 1248 въ Канадѣ. Мусить умѣти добре по руски и англійски. По близшій поясненія голоситисъ до шкѣльного ураду на адресу: The o. Washna, Secretary-Treasurer, Stuartburn, Man., Canada.

Потреба

10 людеи въ каждомъ стейтѣ, чтобы вѣздили и розповсюджывали циркулярѣ та голошенія нашихъ товаровъ. Платня \$75.00 на мѣсяць. \$3.00 денно на кошты подорожи и удержания. Kuhlman Co., Dept. 3, Atlas Building, Chicago.

Понеже декотры читачѣ „Свободы“ не були въ силѣ прислати передилаты до 1-го сего мѣсяця тому

Се золоте перо дамо зовѣсьмъ даромъ

каждому хто приплете на „Свободу“ неменче якъ два доллары, найдальше до 1-го Цвѣтня 1905 року.

Адресъ: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Збирайте жертвы на Руской Нар. Фондъ

У нутрі землі.

Се жінка нового доктора була нині пораз перший в своїм життю у середині копальні. Її скажучий голос: ний сьміх і трохи за часті оклики доходили до них із кінця хідника, де мала громадка молодіжи, сметанка копальняної оселі, оточила одну з електричних машин, які роблять роботу многих людей.

Вона ж сиділа у порожнім візку, що приніс громадку до копальні. Отриваючи машину не застрімі чувала їх неприємності.

— Як, завтра в вечір від'їжджаєш, — говорив він, — то посвяти для мене бодай сих кілька мінут. Скажи мені, чому від'їжджаєш.

При мигаючій сьвітлі лампок на шапках углекопів, що держали машину в руху, він не міг її докладно видіти. Та щось в її лиці казало ему мовчати, чекати на відповідь.

Від'їжджаю, — сказала вона нарешті — бо думаю, що я повинна від'їхати.

Він зігнув ся наперед на своїм сидженю з противного боку візка, стараючись при млавім сьвітлі знайти в її лиці ключ до зрозуміння сих слів.

— Не розумію, — сказав. — Кажеш, що ти повинна від'їхати. А знаєш, що ніхто так не хоче, аби ти тут остала, як я, — і ти любиш мене...

В голосі его чути було не просьбу, а зранене та змагане розв'язати загадку. Тоді вона скоренько зітхнула та відвернулася.

— Як би мені було не впало на гадку прийти тут нині, — сказав, — то ти булаб від'їхала, навіть не сказавши мені, що від'їжджаєш, навіть не давши мені нагоди сказати тобі, як дуже я хочу, аби ти тут остала, хотів би й сама се знаєш без говорення.

Зупинив ся, бо дівчина не відповідала.

— Воно й не виглядає так зовсім красно, — говорив він дальше, стараючись говорити дуже поважно, — після того, як ми так уклали пляни, як ти так присягала ся....

— Чекай, — відповіла — я скажу тобі. Я думала написати тобі, як від'їду і тоді все тобі оповісти. Се не було би так жорстоко.

Мала руки зложені на грудях. Він взяв їх і почув, як сильно були стиснені її пальці. Не міг їх отворити.

— Ти знаєш, що я тебе люблю, — зачала вона знов напів шепотом. — Я все тебе любила. Як я була ще малою і ти учив мене хлопчачих забав і молитв тих, що говорили, що я „лиш дівчина“. Ми були як два веселі хлопчики і я думала, що так завжди буде. Я й тепер думаю, що я все тебе буду любити, — я знаю, що буду, Джек; та мушу та лишити.

— Чому-ж?

— Бо як тут лишу ся, то віддам ся за тебе.

— Ти прецінь обіцяла, що пійдеш за мене.

— Так, та ти не будеш жадати від мене сповнення моєї обіцянки, Джек, тепер, коли я бачу, що нам не вільно подружити ся.

— Не вільно? Чому не вільно? — закричав хлопець нетерпеливо. — Не маєш родичів, які могли би тобі завазати, а твоя сестра противить ся лиш тому, що я углекоп. Та... ні, я не можу думати сего про тебе, моя товаришечко.

— А се — е — тому, що ти углекоп, — сказала поволи низьким голосом.

Він кинув ся в зад, здивований, вражений, огірчений, та блискене зеленого сьвітла з електричної машини освітлювало ему біле личко дівчини і він знов вхопив її руки у свої.

— Чому-ж так тим турбуєш ся, товаришечко? — Присунув ся близьше до неї. — Я покину копане вугля, як схочеш.

— То не зробить жадної ріжниці, сказала вона на силу. — Ти все-ж таки останеш убогим.

Не відповідав, може й не міг. Тоді дівчина тягнула дальше:

— Вона мені звертала на се увагу, як скоро лиш побачила, що я тобою займаю ся. З початку було се: „Якби тобі смакувало жити у тих углекопських будах, та мати лиш один новий капелюх раз в рік“. І я сьміяла ся з того. Бо що значуть хати та капелюхи в порівнаню з тобою? Тоді вона говорила: „Він тепер добре вбирає ся, та як подружите ся, він не буде журити ся о приличне убранє і не зможе собі его навіть справити“. Я відповіла ей, що пійду за тебе, хогь би й знала, що ти завсїгда будеш мигносити сині штани робітничі. Та вона не переставала, ти знаєш, яка вона витривала. І вона говорила все, що лиш могло б мене знеохотити, аби лиш сьміяла ся.

Зелене сьвітло з кінця хідника від часу до часу освітлювало лице дівчини, як вона говорила. Тоді можна було думати, що на тім білім личку ніколи не гостив усьміх.

— Памятаєш, Джек, як малий Тамі Джансон хорював так довго і вони не могли его відвезти до шпи-

талю, бо їх не ставало на се. Вони мали лиш доктора компанійного і він сьготочно перепроводив операцію сам. Се був одинокий вихід — простогнала. — Я була там, коли він умирав і чула крик его матери: „Се нуджа его вбила, недостаток убив мою дитину!“ — О, Джек, сей крик був такий страшний. А моя сестра, як довідала ся про те, сказала до мене: „Убогі люди ніколи не можуть доглядати своїх дітей так, як повинні“. О я тоді всердила ся на неї, дуже всердила ся — і вона побачила, яким способом зможе мене підбити і йшла вже дальше певною дорогою...

— Як скоро лиш побачить яку дитину хору, або обдерту й повалену, або зголоджену, сейчас каже до мене: „Убогі люди ніколи не повинні мати дітей“. Як скоро лиш довідає ся, що якийсь чоловік вмер, або погіб у копальні та лишив свою жінку з дрібною, безрадною родиною, якої та жінка не може сама доглядати, сейчас сестра дивить ся на мене милосерно та говорить: „І що-ж иньшого можуть надіяти ся дівчата, що на-випередки біжуть до подружя, навіть не думаючи про будучність?“ Як скоро лиш умре де дитина, а діти, о, Джек, діти так густо умирають, — вона нагадує мені, що половина дітей робітничих умирає, поки доживе пятого року життя.

Голос дівчини придавив ся і став. Дав ся чути сьвіжий вибух окликів і хихотаня між товариством при кінці хідника.

— Отсе є причина, чому я від'їжджаю, — сказала дівчина. — Бо ми ніколи не можемо подружити ся, Джек.

Він вив ся коло її ніг у порожнім візку, ловлячи за її руки, як потопаючий.

— Я не думав про се, — говорив. — Мій Боже!

Запанувала на хвилинку мовчанка. Зелене сьвітло то прибігало то утікало, освітлюючи на хвилину одному то другому їх лиця.

— Може забудеш мене, — вишептала. Се була одна полекша яку ему могла зробити.

— Забути тебе? — Підніс свою голову. — О ні, я не забуду тебе. Я не пущу тебе. Се божевілле, Грейсе! Ти моя! Така дурниця не розлучить нас.

— Дурниця? — Глянула на него, як глядять матери на того, що грозить її дитині. — Се не є дурниця!

Положив свою голову на її коліна.

— Коби я був знав, — говорив. — Коби я не вжив ся був думати про тебе. Коби я був знав, що ти не можеш знизити ся до такого, як я. Чому ти маєш посв'ячувати ся...

— Дай спокій, Джек. — заговорила. — Тут не любоби посв'ячування, як би я лиш про себе думала. Ти знаєш, що я не бою ся убожества сама про себе. Скажи мені, чи розумієш ти се.

— Та розумію, — видусив. — Розумію, товаришечко.

По хвилині зачав говорити знов.

— А коли би я працював і щадив, і тиснув, і хапав і став щасливим, — капіталістом. — чи була би тоді яка ріжниця?

— Ні, — відповіла. — Люди бизнесу — се такі бездушні ества. Я не хочу, аби ти й пробував. Я не могла би любити машини, що робить гроші.

Говорила з огірченням — на пів механічно. Вона передумувала, се так багато разів і не находила виходу.

— Половина з них вмирає, — говорила по хвилині мовчанки, — та жадне з них не жие. Бож се не жите — та низька боротьба кожного против всіх. Боротьба, що заголомшує людський розум і вбиває душу і робить людину гіршою, чим та зв'їрюка у полі. Се не жите!

Він приложив свое лице до її стиснених ручок.

— Тут мусить бути якийсь вихід, — сказав. — Твоя сестра не має дітей, любя Грейсе, і докторова жінка....

— Здержав ся.

— Знаю, — вишептала, — вони мені говорили, Джек, але се — душегубство. Я не могла б, ти не вимагав би, аби я робила се.

— Ні, ні, — замуракував він, примилуючись. — Я не вимагав би, аби ти се робила.

Притягнув її трохи в долину до себе і вона положила на хвилю свою голову на его груди. Монотонний, острый свист машини нагло урвав ся. Голоси і сьміх дали ся чути виразнійше, потім стали зближати ся.

— Надходять вже, — прошептала дівчина. — Поцілуй мя, Джек, по раз послідний.

Хвилюк пізнійше донька готельника, що йшла з учителем трохи поперед решти товариства, спостерегла дві особи, сидячі просто по противних сторонах візка.

— Гаразд, — скоро там не є Грейсе та Джек! — Закликала зовсім без злоби, бо вона робила лиш так, як хотіла, аби і другі її робили. — Вони тут висмикнули ся на самоту — любчики.

Засьміяла ся голосно, а решта товариства завторувала ей....

З англійського перекладу МИХАЙЛО СТЕЧИНИН.

Чи потреба духовної часописи?

Так, потреба такої часописи — иншої відповіді ту не може бути. Если потреба церков і сьвященників — если потреба проповідий в церкві — то безперечно потреба і друкованого слова, котреб заходило в хату і такого чоловіка, котрий при наших обставинах, хиба раз в рік годе заїхати до церкви. Немає що багато говорити о тім, духовна часопись конечно. Тепер лиш треба застановити ся — хто має ей видавати? Духовна часопись — отже духовники — ніхто инший — а вже „Нар. Комітет“ ніяким сьвітлом. Не мішайте сьвітських річей з духовними, бо вийде баламута. Я кажу духовники повинні видавати свою часопись, щоб при помочи ей ширити Боже слово по широкій Америці. А се дуже легко зробити, ось як: Всіх гр. к. духовників (не руско-католицьких, бо такої офіційної назви нема) є више 70 в Спол. Дер. Они, ті духовники розділені на галицьких і угорско-руських. Найони всі виберуть комітет редакційний — назначать одного з поміж себе редактором, найкуплять друкарню — от і за місяць побачимо перше число Духовної Часописи. Сили духовні суть — кождий сьвященник, чоловік інтелігентний, ревнитель в винограді Христовім — певно докине свою частину в роді якоїсь прекрасної духовної, поучаючої статі, чи якогось иншого рода духовного корму. Я певний, що редакція не буде могла собі дати ради з багатством ріжнородного матеріалу і вийде поважна часопись.

Спитає може де-хто — а деж в'їзти грошей на часопись, прецінь се багато коштує, бодай кількасот долярів треба мати на початок? Я знаю з практики, що се річ дуже легка. Нічого лекшого нема на сьвітї, як написати чек і вислати его на подану адресу. Духовників в Америці више 70 — ніхто порожної кишені не має — а суть і такі між нами, славити Бога, що і десятками тисячів тіпати ся — а єсть навіть де в Филадельфії візитатор, що, як оповідають, дістає з Пешту річно 5 чи 6 тисячок долярів за денунціяції — а єсть і такий, що корчму має — отже простий і легкий рахунок: 70 духовників по 100 дол. шер., робить \$7.000 д., за ту суму можна купити друкарню і на цілий рік забеспечити існуванє Духовної Часописи. Проект і рахунки скінчені. А як та духовна часопись має виглядати — ніхто наперед не може сказати. Певно, що она по християнськи має виглядати і мусить мати таке чело — але чи так, як Мисіонар, чи инакше — то се таке говорене, якби чоловік вгадував, як буде дитина виглядати, котра еще не народила ся. Я

думаю, що ту в Америці навіть не можлива така часопись з якоюсь чисто хлопчачою зарозумілостю.

На конець еще дві слова. Если аранжери „Духовн. Часописи“ щиро, без задних плянів думують вийти до діла — і если они тим проектом хотять з'єднати всіх гр. к. духовників і всіх запричи до публічної духовної роботи при їх моральній і матеріальній помочи і в той спосіб сінти здорове християнське зерно між народ — я прошу ся до комітету, котрий має занятись зреалізованем того проекту; еслиж се інтенції не щирі, обчислені на баламученє несвідомого загалу — тогди не треба ляяти ся — перемельовати пуста — але перейти до порядку денного.

о. Нестор Дмитрів.

Надослане.

Зь McKeesport, Pa.

ЗАЯВА

о. Юлію Медведькому греко-католицькому словацькому уніятському сьвященникови в. Микіспорт, Па.

Зь причини, що ви отче прийшли дня 19-го Януара вечером, п'яні до нашої церкви, голосно розмовлялись вь церкві, по виході зь церкви водзв'ялись до людей такими словами як „шакрефь“ и т. и. а навіть мались таку честь, що на улиці напастувались сьвященника и кураторовь, водповідано вам публічно так:

1. Вамь зась до нашої церкви, парафіи а найвась не болить серце, по вь насє ся робить. Де кого не просять, кийомь го выносять. Запамятайте собь те на дальше.

2. Мы знаємо, о що вамь росходило ся. О долярки зь коляды. Якби вамь було ишло о то, щоби мы не оставали безь слова Божого, безь науки духовної, то булибсь отф'ровали ся намь зь водпривою на Рождество Христове, Новый Рокь и другі сьвята. Але вы того не зробили.

3. То є встыдь для сьвященника приходити до дому Божого вь непочитальномь стані, зачинати сваривь при церкві, грозити людемь, що рука ваша ихь нобе и проклонами водзв'явати ся до людей. А що вы вь такомь стані були, чувь кождий носомь, до кого приближалисьє ся, а можна бачити зь того, що не зналисьє о чьмь говорите, бо говорилисьє за якусь горьшу и л'їпшу воду, чи вы розум'їли солодку и квасну, не знаємо.

Чолов'їк вь неспитномь стані не водповідает за свои учинки, тожь тьмь разомь выбачаємо вамь и выпрашаємо собь разь на завсе м'їпати ся до нашої парафіи.

Рада церкви.

— Хотите правовати си, выставити до му повномочіє, купити або продати нащоть, дістати силатокь, сколектовати грошє водь дозв'яновь або уноднати ся водь войсковой ексцезария, пишеть ся John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вонь вамь нєко зробить найл'їпше и скоро.

НАДОСЛАНИЕ

Jersey City, N. J.,

Хвальна редакціє!

Звольте помістити въ „Свободѣ“ слѣдующе:

Отсимъ подаю до публичной вѣдомости, що дописи въ двохъ числахъ „Правды“ подъ заголовкомъ „Протестъ на протестъ“ е не лишень „вздвожь и въ поперекъ подла ложь“, (якъ то „Правда“ звыкла все писати), але е найпіддѣйшого рода мєсть дышуча завзятою помєстою кѡлькохъ Джержанцѣвъ, а взгляды редактора „Правды“, котрый за всяку цѣну наваявивъ ся выѣсти о. Н. Подгорецкого зъ Джержи Ситской руской церкви и парафіи, длятого лишень, що о. Подгорецкій ему не до смаку. Длятого вѣчно ходитъ та бунтує Джержанцѣвъ проти о. Н. Подгорецкого и за его заходами и порадами ходять деякі баламутники по рускихъ гавзахъ въ Джержи Сити и баламутять людей, щобы підписувались, що о. Обушкевичъ не обкравъ чи не обрабувавъ руску церковь въ Джержи Сити, о чомъ нѣгде и нѣхто неговоривъ анѣ неписавъ. Такимъ отже хитрымъ способомъ удалось имъ наполювати підписовъ деякихъ людей, зъ котрыхъ 35 цѣлкомъ не суть парафіянами Джержи Ситской руской громады, а навѣтъ пару такихъ, що два разы підписувались, на „Протестъ на протестъ.“

— Зъ того можна бачити що за чеснота и якій то парафіяне поподписувались на той нѣбы то протестъ. Що до „забуреній“, о якихъ редакторъ пише въ своій газетѣ, то не „о. Подгорецкій далъ до того поводъ“ але таки самъ о. Обушкевичъ, котрый підчасъ довгой гостини въ парафіи, корыстаючи зъ слабости и неприсутности нашего священника и пароха о. Подгорецкого, сямомѡцпхавъ ся до церкви майже що недѣль и конче хотѣвъ стати парохомъ, а людямъ голосавъ, що вже дѣйсно е принятый „за сталого священника въ Дж. С.“, на що е доказъ въ „Правдѣ“ де подавъ „програму Богослуженій“, якій мавъ на дальше водправляти въ Дж. С. руской церкви яко сталый священникъ.

О. Обушкевичъ такожъ писавъ кѡлька листѡвъ до о. Подгорецкого, где мѣжь иньшимъ пише, що „volens polens, (т. е. хочачи-нехотячи) мушу остатись парохомъ въ Дж. С. О метрикальни книги просилъ бымъ усердно, понеже таковыи неизбѣжно суть менѣ потребны“ и т. д. Отжежъ тѣ „забуренія“ повстали лишень зъ powodu о. Обушкевича и его кѡлькохъ прибочныхъ лизачѣвъ, котры уживали и ще уживаютъ всякихъ средствъ можливыхъ и неможливыхъ, щобы лишень имъ удалось выѣсти о. Подгорецкого зъ нашей парафіи и церкви. А понеже ихъ пляны и ихъ агітація и войованє противъ о. Подгорецкого

имъ не удають ся, то просту вже попали въ такую маію, що нѣякъ не знаютъ, що дальше мають робити и вѣчно сходятъ ся на тайній нарады, якимъ бы то свѣтомъ выдалити нашего священника, а на его мѣсце всунути о. Обушкевича. Але перерахують ся бѣднатка, бо чи имъ щось вдасть ся чи нѣ, то таки мусять колісь, а може въ коротцѣ водповѣсти передъ народомъ за шкѡду, яку наша церковь понесла черезъ нихъ.

Що до о. Подгорецкого нашего пароха, то підчасъ его довгой и тяжкой слабости та неприсутности въ парафіи, вѡнь неробивъ и не мѡгъ робити и нѣколи перше и теперь не робити найменьшихъ „забуреній“, а противно дѡзнавъ ся о всѣхъ „забуреніяхъ“, до якихъ давъ поводъ (нѣбы то екс-парохъ Дж. Ситск.) о. Обушкевичъ ажъ тогда, коли по довгой и тяжкой слабости повернувъ до свои парохіи. О. Подгорецкого боронила лишень большѡсть сталыхъ честныхъ парафіянъ передъ нападомъ завзятого ворога, котрый бувъ напосѣвъ ся выѣсти о. Подгорецкого нашего хорого священника а его въ Христѣ брата. И слава Богу удалось парафіянамъ прогнати „хищного волка“ вѡдь своего кошара. — Нашъ рѡчный парафіяльный митингъ водбувавъ ся дня 31 деп. 1904 р. въ церковной гали въ слѣдуючѡмъ лихопамятнѡмъ порядку: Уже на самомъ початку, передъ отворєнемъ митингу, можна було завважати, що люде ставали на двѣ части, т. е. одной на право, другій на лѣво. Митингъ отворивъ Емилианъ Шпакъ, бувшій председатель парафіи зъ 1904 року и по его близко пѡвгодинной кривливѡй проповѣди въ котрой завзято жалувавъ ся на свою долю, та на кривды якій му заподѣляли его противники въ его лихихъ напрямахъ, збуравъ присутныхъ до криковъ, сварней и прокляновъ якихъ годѣ описати. Мѣжь присутными въ воддѣль всхѡдной части галѣ мѣжь котрыми (якъ опѡсля показалося) було около 50 осѡбъ, котры не було цѣлкомъ парафіянами а лишь люде позганяніи зѡ свѣта, и они своимъ варіатекамъ крикомъ не дали майже жадному парафіянинови прийти до слова або голосу, котрый не бувъ имъ по воли. Декотры зъ нихъ двигали по двѣ руки підчасъ голосованія и самі собѣ выбрали нѣбы то комітетъ церковный на бѣжучій рѡкъ, мѣжь котрыми е люде цѣлкомъ не водповѣдніи на се становище, и що большє бувъ се поступокъ противъ волѣ большѡсти парафіянъ. Оттакъ то водбувавъ ся нашъ рѡчный парафіяльный митингъ котрый е цѣлкомъ неважный и тымъ большє неважный е нѣбы то комітетъ выбранный на томъ митингу, на котромъ голосували не парафіяне. Цѣле проваджєне митингу було не легальне и безъ

легального законченя рѡзѡйшовъ ся на нѣчѡмъ.

Всѣ парафіяльныи секретарскі книжки суть и на дальше въ мѡвмъ посѣданю, такъ довго якъ довго не буде парафіяльного митингу, выбору урядниківъ на сей рѡкъ и лѣпшого порядку въ парафіи. — Хто має здоровый розумъ, то нехай осудить, де слухнѡсть а де нѣ!

Стефанъ Калакука.

секретарь парафіяльный и членъ церкви, секретарь М. Р. Н. Свободы, в. д. з.

ДОПИСИ.

Зъ Beaver Creek, Alta Can. Редакція „Свободы“ вже пару разѡвъ пригадувала намъ черезъ свою часописъ, щобы мы дєцо написали о заснованю нашихъ рускихъ шкѡлъ, однакъ жадєнь зъ нашихъ Русинѡвъ не хоче ся тымъ заняти. И я не станусь тутъ ширѡко розписувати, бо знаю, що се мѡй даремный трудъ, бо наші Русины забувають за нашу просвѣту, та за наші шкѡлы, и не звертають уваги на то, що то перша дорога, перша цѣль нашего житія, що намъ того конечно потрѣбно.

Чи вы Русины не бачите, що намъ бракъ просвѣты, що наші дѣти выхѡвуютъ ся мѡвь та звѣрина, народы просвѣщеніи давають ся зъ насъ, що мы такіи недбаліи, и завдають намъ великого вєтды! Они не можуть ся начудовати, що мы єсьмо такими темниками и не могутъ собѣ такъ розяснити звѡдки то такъ ся дѣе, бо они не знаютъ, що то наша така недбалѡсть. Правда, якъ знаємо зъ давнѣйшого нашего житія, якъ то ще було въ старѡмъ краю, то тамъ хочбы и старавъ ся чоловікъ о свое житє, то Ляхи та вєлякыи вороги завидували нашему житю, и старали ся на кождѡмъ кроцѣ знищити нашъ розвѡй, щобы мы не могли нѣчого розпочати. Зъ того нашій бѣдній Русины дѡзнали ся про новыи край Канаду и зачали спрѡдавати свои майна, свои господарства, покидати свой рѡдныи край, и пускати ся въ далеку сторону за море до вѡльной свободы, де декотры зъ нашихъ Русинѡвъ жиють мѡвь въ раю. Тутъ нѣхто нѣчого не боронить, и нѣхто не каже не роби, бо будєшь караныи, такъ само нѣхто не заборонює намъ розвивати нашей просвѣты. То чѡмужь мы заведбуваємо єѣ такъ, що не маємо рускихъ шкѡлъ? По простому сказати, то нашъ народъ такъ ся навчавъ, щобы надъ нимъ хтось опѣкувавъ ся и ему розказувавъ, що має робити. Вєтды и ганьба, що мы на такє ся пустили тутъ на вѡльной землі. Прецѣнь мы можемо тутъ поступити зъ нашою працею якъ наша воля, а не за чѣими розказами. Кѡлько то вже такихъ нашихъ „патріотѡвъ“ говорили, що на якыи бы то шкѡлы дававъ грошѣ? Чи я не жаю безъ шкѡлы такъ само якъ и той

зъ шкѡловъ? Або: чи мои дѣточки не растутъ такъ само безъ шкѡлы, якъ тотіи, що ходять до шкѡлы! Тутъ брата Русины мыслите собѣ, що я только такой примѣръ даю, нѣ, се дѣйсно такъ ся дѣе, що такъ говорять, и то не одєнь и не два, але сотками и тысячками такъ говорятъ. Таку бесѣду саміи брата читателѣ можете осудити до чого она єсть здѡбна! Я только скажу такимъ, що такє говорятъ, нехай возьмутъ зѡбѣ одєнь примѣръ! Нехай возьмутъ собѣ примѣръ чоловічка, котрый єсть просвѣщенный, а такого котрый непросвѣщенный. Такому чоловікови чи то въ молодыхъ лѣтахъ чи въ старыхъ, що пѡзнає чѡрне на бѣломъ, то такого житє далеко лѣпше якъ того, що жєе въ тѣмнѡтѣ.

Мы повинні на то памятити, що наша тотя просвѣта єсть найдорожшій скарбъ, котрый єсть самымъ Богомъ даный. Тѡжь брата, мы повинні тотъ нашъ скарбъ хоронити. А тымъ большє, щобы наші дѣточки не порѡбнювали ся до звѣрины, але до християнской дитини.

Чоловѣкъ въ молодѡмъ вѣку бере того свѣтло за марну рѣчь, а прийшовши до повного своего розуму, то часомъ и пожалує, що не вмѣе читати и писати, бо часомъ приключитъ ся въ житю, що на тотъ часъ не може найти писаря або такого, щобы дєцо ему прочитавъ и за грошѣ, не то за выгоду. Памятайте брата, що якъ мы не будємо ся о то дѣло старати то сему нѣхто инчій не буде винуватый только мы саміи. Мы саміи будємо за то водписѣдати передъ Богомъ! Бо якій провѡдъ дають родичѣ своимъ дитямъ, такъ дѣти будуть поступати. А чи то характерно выглядєе для насъ, що тысячѣ нашихъ Русинѡвъ жиють въ тѣмнѡтѣ. Або яку мы можемо вартѡсть мати межіи народомъ, що навѣтъ и одного мѣжь нимъ не знайшовбы такого, щобы не знавъ письма. Мы можемо мати только межіи тутєйшимъ народомъ, вартѡсти якъ полоза, котру водлучаютъ вѡдь зерна. Памятайте брата, на задачу нашей просвѣты, щобы мы могли єи чимъ разѣ ширѣше розвивати и розяснювати. Мы повинні на кождѡмъ кроцѣ нашего преступу о томъ не забувати. А мы якъ о те дбаємо, що за такъ довгій часъ нашего житія не маємо въ Канадѣ навѣтъ простыхъ шкѡлъ где наші дѣти могли свое житє провадити на дорогу правды, и придбати для своєи старости якого хѡсна! Мы повинні зачинати нашу працо вѡдь себе самыхъ и для самыхъ себе працювати, такъ, щобы вороги не тѣшили ся нашою недбалѡстию, що майже кождый зъ насъ въ тѣмнѡтѣ и непросвѣщенный. Учѣмъ ся видѣти яєну цѣль передъ собою, не забуваймо на наше дальше житє, але стараймо ся вѣми си-

лами, щобы нашъ умъ бувъ просвѣщенный такъ якъ єсть въ иньнихъ народѡвъ, бо якъ се показує, то мы днесъ не дуже далеко знаходимо ся вѡдь того положєня въ якомъ находять ся пѡвдикій люде. Тѡжь, брата Русины, збудѣть ся зъ того сну; будуймо шкѡлы, даваймо свои дѣта до шкѡлъ и не жалуймо грошей на ту цѣль, бо то не будє кому инчѡму, але самымъ собѣ.

Василь Романюкъ.

Зъ Stuartburn, Canada.

Кѡлька слѡвъ о новѡмъ проєктѣ и потребѣ Руской духовной часописы. Проєктъ той надрукованый въ „Свободѣ“ ч. 3 єсть дуже гарный. Красна рѣчь була бы и конечно потрѣбна, щобы мы Русины, мали такую часописъ котра бы могла намъ дати добрый покармъ, науку и прикладъ до житія братерского, науку котра бы була черпаєна зъ правильного жєрєла, зъ котрого мы одиноко повинні черпати, то єсть зъ Письма Святого. Той наука конечно намъ потреба до житія, щобы мы мали любовь въ сердци одєнь до другого. Мы дуже мало єѣ знаємо, стоимо на стєпени дуже низькомъ и задлятого мѣжь нами панує ненависть, нєлюбовь одєнь до другого и роздоры. Тѣ, котры называютъ себе нашими провѡдниками та учителями, теперь дуже мало за насъ дбають, а дбають, властво лишєнь о своій мастѡкъ, а намъ злыи приклады дають.

Вымоги ихъ за великыи, хотять щобы мы ихъ мали за якысь дуже великыи особы, а Христосъ сказавъ „яко всякій возвышающій самъ себе, униженъ будєть, а унижающій себе возвыситъ ся“. Лука гл. 18 ст. 14 У насъ тутъ въ Канадѣ люде чекають той недѣль коли греко-кат. пѡпъ заѡстатъ, а якъ прїидє, збере ся досить богато люда. Дєнь сей єсть дорогоцѣнный задля збору народа, и выжиданя получить науку и прикладъ вѡдь учєного чоловічка, назначєного проповѣдати науку. Але чи думаетє що той народъ зѡбранныи получить тую науку ожидану?

Нѣ. — Якъ ся зачне наука, то только за самий грошѣ бесѣда ся точить, зѡ сваркою, що народъ не хоче платити ему и на церковь, хотяи народъ платитъ на скѡлько може. Якъ ся Служба Божа править то люде недуже зъ увагою слушають, богато єсть на дворѣ, бо они тѡе чули и знаютъ вже вѡдь дитинства своего, а якъ ся зачне наука, то стануть слухати вѡжиданю чути щось нового, и правда що чууть, что потому ся сварять мѣжь собою кѡлька недѣль. Такой прикладъ дѡстають замѣсть той науки, котра має бути черпаєна зъ Письма Святого. А нашіи часописы канадскіи та Ньюйорскіи дають намъ читати за нашій грошѣ свои сварки значнѣйшихъ осѡбъ, котры загалови не приносять жадного добра нѣ науки, а властво приносять лишь зѡрѣшенє народѡви. Задлятого єамъ єсть конче потрѣбна часописъ зъ наукою черпаєною зъ Святого Письма, щобы поправити и зєднати любовь въ народѣ, бо сєго не въ силѣ ничъ инчє поправити только наука Христѡва.

Геодосій Валла.

На продажъ

168 акрова фарма, зъ того 40 акровъ пѡдъ управѡю, рєшта пасовиско и твердый лѣсь. Черезъ фарму перєплыває рѣка. До фармы належить садъ, два домы, одєнь зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузья, велика стайня, що змѣститъ 7 коней, 7 корѡвъ и 50 овецъ, плуги, бороны, 2 возы, 2 санєй, колтєвейторъ, грабарка, жнивярка, млынокъ и другыи знаяды господарскыи. Фарма воддалєна 29 миль вѡдь Скрєнтѡнъ, 9 миль вѡдь жєлѣзницѣ, 2 1/2 миль вѡдь почты.

Цѣна \$3.000, половина гѡтовкою, рєшта на сплату на 5 процєнтѣ. Хтѡбы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, звѡлитъ зѡлоснитись до редакціи „Свободы“, 209 Linden Str., Scranton, Pa.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку вєстичу въ собѣ цѣныи информации и рады для муццнѣйшѡвъ и дѣтєй, єли пошлєтє свое имя на адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York.

Читайте, що каже Дрѣ Ландєсъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполучєныхъ Державахъ, Канадѣ, Мєксикѡ и Полуднєвой Америкѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можєшь бути вылишь слабости муццинь. лѣченый, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь муццинь. Що небудъ тобѣ долягєе Але и вылѣчу ихъ. скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождый выпадѡкъ Хѡрѡбы нѣхура и почѡкъ. до якою ся возмѣлу. Хѡрѡбы крови и шѣбры. Если є не до вылѣченя не Утрата памяти. беру ся до него. Утрата мужєской силы. Сли не можєшь бути вылѣченый, скажу тобѣ вѡжѣченый. Лѣчу безъ болю, не вздер- тєрво. жую вѡдь працѣ.

К 22

Щѡ року лѣчу тысячѣ людеи.

Рѡблю сотки операций що мѣєця.

Вылѣчу тя дома, сли не можєшь прїйти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна дарѡмъ.

Сли єєи хѡрый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руского народа в
Америці и органъ „Р. Н. Союзу“,
выходить що тыждня въ Четверъ
и коштує:Въ Америці на 12 мѣсяцѣвъ... \$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америці на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнень-
кого 26, Львѣвъ.Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.Грошъ треба посилати въ реджистрова-
нѣмъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моная ордеръ). Мо-
ney order, то е варточку, котру достанете
вдѣл почтара або агента на експресовѣмъ
офисѣ, посилаєть намъ, бо безъ того мы не
модемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змѣ-
нитъ мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.**Замѣтки.**Легче критикувати робо-
ту другого, якъ самому
що зробити.Люде, що люблять всѣхъ
и вся критикувати а самі
не роблять нічого, подоб-
ні до коровы, котра много
ричить а мало молока дає.Зъ сего не виходить,
щобы критика була непо-
тѣрна або шкѣдлива. Нѣ,
критика е потрібна, на-
віть конечна, але если має
принести користь загальному,
мусить бути справедлива,
оперта на фактахъ, безсто-
ронна.Критика стороннича, по-
диктована не дбанемъ про
загальне добро, а личными
мотивами, и не въ пору —
мусить принести лишъ шко-
ду.Подѣ сю пору на амери-
канскѣй Руси почались
водити „свои“ за чубы.
Въ Канадѣ—Канадійцѣ, въ
Сполуч. Державахъ тверді
зъ твердыми, а Украинцѣ
зъ Украинцами.Що зъ того воджена ся
за чубы вийде, поки що
не знати. На нашу думку
оно вказує, що Русь аме-
риканська переживає даль-
шу еволюцію подѣ згля-
домъ идейнымъ, кристалі-
зує ся, люде групують ся
посля своихъ поглядѣвъ.Вже и жѣнки рускій на-
чинають думати про свою
організацію, а се такожъ
обявъ поступу на амери-канскѣй Руси. Большая
участь жѣнокъ въ нашѣмъ
народномъ житю могла бы
выпнути додатно на него и
сподѣмось, що такъ спра-
вдѣ буде, если дѣло увѣн-
чаєсь успѣхомъ. Початокъ
зроблений, а чи справа
посунеть дальше буде за-
висѣти вѣдъ того чи наші
жѣнки дозрѣли вже до та-
кой рѣчи та чи схочуть
приложити рукъ до сеи
тяжкои працѣ. Тяжкою ка-
жемо, бо початокъ каждый
тяжкій, а кромѣ другихъ
перешкодъ, рускій жѣнки
будуть мусѣли ще перебо-
роти нисмѣнки, легковаже-
не и упереджене мушьянъ.**Якъ закладати
и вести читальню?**Якъ мы вже кілька ра-
зѣвъ зазначували въ Свободѣ,
то въ послѣднихъ
числахъ начавъ проявляти
ся живѣйшій просвѣтний
рухъ мѣжь тутешними Ру-
синами. Однимъ зъ обявъ
такого просвѣтного руху е
засновуване читальни. Въ
протягу кількохъ послѣд-
нихъ мѣсяцѣвъ засноваю
кілька читальни а въ кіль-
кохъ другихъ мѣсяцѣвъ ве-
дєсь агітація або пороблено
почины до такого заснова-
ня. Але, що американскій
Русины переважно Лемки,
та угорскій Русины, які про
читальню въ старѣмъ краю
нічого не чули, то и не
знають якъ взятись до того
дѣла. Для выгоды такыхъ,
що не знають якъ закла-
дати читальню и у водпо-
вѣдѣ тамъ, котрі водноси-
лись до насъ зъ запитанемъ
въ сѣй справѣ, подаємо от-
сихъ кількохъ вказѣвокъ та
сподѣмось, що они не бу-
дуть безъ користи.Передовѣмъ треба ста-
ратись, заинтересовати лю-
дей такою справою якъ
читальня. Се можна зро-
бити найлегче тамъ де схо-
дить ся больше людей, якъ
примѣромъ на забавахъ:
хрестинахъ, весѣляхъ, ба-
ляхъ; на митингахъ Союзо-
выхъ та братскихъ або при
помочи священника въ цер-
кви. Найлѣпше, если та-
кою рѣчею схотять заня-
тись двоухъ-трехъ людей,
що мають найбільшій
впливъ и поважанє въ да-
ноій мѣсцевости. Агітуючи
за читальню добре есть
сейчасъ записувати имена
охочихъ стати еѣ членами
та збирати вѣдъ нихъ гро-
шѣ якъ вступне, звычайно
доляра, або скѣлько хто
може. Коли вже е записа-
ныхъ шо найменше 15 лю-
дей и каждый зъ нихъ давъ
вступне, треба зарядити
першій митингъ, щобы вы-
брати урядъ и ухвалити
статуты. Урядники повин-
ні бути такі: предѣдатель,
секретарь, касієрь, бібліо-
текаръ, господарь, двоухъ
або троухъ контролѣрѣвъ
и двоухъ або троухъ выдѣл-
овыхъ. Если е больше чле-
новъ въ читальни, можна
еще vybrати заступникѣвъ
на важѣйшій уряды. Ро-
зумѣє ся, шо на урядни-
ковъ треба выбирати людей,
котрі бы справдѣ дбали о
читальню а не були лишъ
вѣдъ парады. Права и о-бязки предѣдателя, се-
кретаря, касієра и кон-
тролѣрѣвъ такі самы якъ
въ другихъ товариствахъ.
Бібліотекаръ повиненъ ма-
ти подѣ своимъ зарядомъ
книжки и часописи читаль-
нѣ, заниматься выпожи-
ванемъ тихже, тримати до-
кладный ихъ списъ, запи-
сувати, коли, хто, що пози-
чавъ, коли звернувъ и т. д.
Господарь повиненъ держа-
ти порядокъ въ комнатѣ де
люди сходятъ ся на читаль-
ню, дбати, щобы комната
все була чиста, огрѣта и
освѣтлена; подѣ его заря-
домъ повинні бути такожъ
такі рѣчи читальнѣ якъ
столы, крѣсла, печи, шафы,
всякі забавки и т. п. Гос-
подарь повиненъ бы побі-
раги заплату, особливо тамъ,
де е много читальниковъ,
або де до читальнѣ схо-
дять ся люде каждого ве-
чера, бо вѣнь мусить бути
каждого разу першій, коли
е читальня, а послѣдний вы-
ходити, хѣба шо его въ
тѣмъ хто выручить, або шо
роботу господаря сповня-
ють по черзѣ члены або
урядники читальнѣ.Позаякъ задачею читаль-
нѣ е просвѣта, тому чи-
тальня повинна старатись
стягнути до себе якъ най-
больше членѣвъ а, щобы се
осягнути, вкладка мѣсячна
повинна бути якъ наймен-
ча, така щобы каждый бувъ
въ силѣ еѣ заплатити.
Жѣнки повинні платити
до читальнѣ менче якъ му-
жчины а дѣти ще менче,
однакъ нѣхто не повиненъ
бути приниженный до чи-
тальнѣ зовѣмъ беспла-
тно, бо тогдѣ и не буде
вмѣвъ еѣ цѣняти.Чартеру для читальнѣ
непотѣбно, хотяй тамъ де
е велика читальня, шо має
много членѣвъ и богато
грошей въ касѣ, та де чи-
тальники хотѣлибъ коли
выступати публично разомъ,
якъ товариство, можна бы
постарати ся и о чартеръ.
Часописей тижневыхъ а
тимъ больше щоденныхъ
до читальнѣ спроваджувати
не варта, хѣба тамъ де чи-
тальники могутъ сходитись
шо вечера. Часописи гу-
сто часто розеднюють людей
а не лучать. Кромѣ сего
члены читальнѣ е певно
заразомъ и предплатниками
одной або другой часописи,
отже предплатуване сихъ
часописей для читальнѣ —
злишне. Шо найбільше по-
винна мати читальня одну-
двѣ добрыхъ краєвыхъ ча-
сописей.Головну часть грошей
читальняныхъ повинно о-
бертати ся на закупно кни-
жокъ, при чѣмъ треба вва-
жати, щобы книжки були
добры и водповѣдали сма-
кови читальниковъ. Не до-
бре е замовляти книжки
безъ розбору, які попали,
та ще цѣлу купу наразъ,
бо тогдѣ они не принесутъ
пожитку; але треба ихъ
замовляти въ мѣру того якъ
они прочитують ся, въ мѣ-
ру потреби. Засадю по-
винно бути, щобы кожда
книжка, заки буде выпози-
чена, була перше прочита-
на въ читальни передѣ чле-
нами на голосъ. Если
книжка довша, треба чита-не еѣ роздѣляти на кілька
разѣвъ. Книжки, особливо
на початку, повинні бути
можливо короткы и не тяж-
кы до зрозумѣня. Вѣдчиту-
вати повиненъ ихъ хтось,
шо вмѣє плавно и зрозу-
мѣло читати. Прочитанє
повинно бути оидєля обго-
ворене. Въ такихъ диску-
сіяхъ повинно брати участь
якъ найбільше число чи-
тальниковъ.Кождй сходины читаль-
никовъ повинні вестись
посля певного порядку. И
такъ: заки ще зойдуть ся
читальники, се е, передѣ
формальнымъ розпочатемъ
сходины, повинні читаль-
ники забавляти бесѣдою,
спѣвомъ, грою въ вардабы
(checkers), шахи, домино або
карты (се послѣдне розу-
мѣє ся зъ выключенемъ
гры газардовой) и т. п.Сходины треба розпочи-
нати читанемъ або оповѣ-
данемъ чогось поважѣй-
шого, бо тогдѣ умы присут-
ныхъ ще не змучені а о-
посля переходити до чо-
гось легчого та все пере-
плѣтати такими рѣчами якъ
смѣвъ, оповѣданє якоесь
смѣхованки и т. п. Вза-
галѣ той хто веде читальню,
а безъ такого чоловіка чи-
тальня обійтись не може,
повиненъ добре пригото-
витись на кождй сходины та
вважати на те, щобы всѣ
они були разомъ злучені
певнымъ пляномъ, щобы въ
нихъ було степенованє вѣдъ
нисшого до вышого, та
щобы все щось такогю при-
думати, шо поддержувало
бы интересъ членѣвъ до
читальнѣ а навить зболѣ-
шало его. До сеи цѣли мо-
гутъ служити короткы а до-
бре оброблені популярні
вѣдчиты, театральні пред-
ставленя, вечерки зѣ спѣ-
вами и т. п. Въ Суботы
вечерами добре уряджуваги
вечерки для молодѣжи хочъ
бы и зъ танцями, але розу-
мѣє ся, безъ пиятики, осо-
бливо тамъ, де на се е вод-
повѣдне мѣсце. Въ Недѣлѣ
и Свята сходины повинні
бути найдовшій и найрож-
нороднѣйшю змѣсту, бо
тогдѣ и найбільше людей
приходить тѣй буває боль-
ше якъ звычайно жѣнокъ
и дѣтей. Треба такожъ вва-
жати на те, щобы часъ вѣдъ
часу урядити спеціальный
день або вечеръ для жѣ-
нокъ та дѣтей; найлѣпшу
нагоду до сего дають рѣж-
ній свята.Хотяй кожда читальня,
якъ сказано, мусить мати
свого проводира, свою ду-
шу, то однакъ зъ того не
выходить, щобы сей чоло-
вѣкъ мавъ все самъ робити
а другі были бездѣльными.
Противно, каждый читаль-
никъ чи читальничка, по-
винні мати вѣдъ часу до
часу придѣлену собѣ якусь
хочьбы и малу роботу, а
чоловѣкъ ведучій читальню
мусить дѣбрати собѣ кіль-
кохъ людей, котрібъ ему
помагали. Тогдѣ всѣ бу-
дуть чути, шо и они пра-
цюють для загального до-
бра, будуть при кождой
нагодѣ агітувати за читаль-
ню и только тогдѣ читаль-
ня може удались.Нехай тыхъ кількохъ словъ
послужитъ за вказѣвкутымъ, шо до насъ водноси-
лись зъ запитанемъ якъ за-
сновувати и вести читаль-
ню.Варавдѣ вказѣвки тѣ
короткы тай не зовѣмъ вы-
старчаючі, але опертѣ они
на деякомъ досвѣдѣ и тому
не повинні бути безъ вар-
тости — а тѣ, шо справдѣ
хотять трудитись для своєи
читальнѣ, легко зможуть
ихъ собѣ доповнити або
змодѣкувати водповѣдно
до обставинъ.**Чи мы свѣдомый
народъ?**Свѣдомый народъ, се од-
на сѣмя, одна родина. Кож-
дый членъ свѣдомого наро-
да почуває свою спѣльностъ
зъ другими членами тогожъ
самого народу, тѣшитъ ся
ихъ щастемъ, плаче надѣ
ихъ недолею.Нашъ рускій народъ не
дойшовъ ще до той само-
свѣдомости а бодай не весь.
Се видно на кождомъ кро-
цѣ у нашѣй старѣй вѣтчи-
нѣ, а ще яскравѣйше пока-
зуєсь се тутъ въ Америцѣ.
Хотяй тутъ „чужая сторо-
нонька“ и де якъ де а на
чужинѣ члены одной роди-
ны повиннібъ держати ся
разомъ, то однакъ бачимо,
що мы ще далеки вѣдъ то-
го, коли весь руско-амери-
канскій народъ буде по-
чувати свою спѣльностъ.
Правда, тутешні Русины
почувають свою спѣльностъ,
коли походять зъ одного
села, зъ однихъ сторѣвъ,
належать до того самого
братства, парафіи, организа-
ції, але то все ще за мало.
Намъ треба щобы мы всѣ
почувались якъ одинъ мужъ
и те свое почуванє показа-
ли дѣлами, особливо тамъ,
де ходитъ о загальну руско-
американську справу.Такою загальною руско-
американскою справою и
мабуть — чи не важѣйшою
вѣдъ усѣхъ другихъ, е на-
пня молоденька Руска Бу-
рса въ Йонкерсъ, Н. Й. А
якъ мы до неѣ водносимо
ся? Чи попираємо еѣ якъ
бы належало, чи агітуємо за
нею, чи дбаємо, щобы она
росла, розвивалась, зболѣ-
шала те добро яке робить
для насъ всѣхъ, для аме-
риканскѣй Руси?На жалъ, мусимо сказати,
що нѣ Деякі люде, шо не
жалували дати десятки и
сотки долларѣвъ на цѣли
вѣдъ насъ далекой — не да-
ли на Бурсу нѣ цента. Шо
больше, они не мають жад-
ной певности и не могутъ
еѣ мати якъ и де тѣ центы,
які они дали (думаємо зѣ
щирого сердца), зѣстали у-
житы, нѣ не можуть бачити
користей зѣ своихъ жертвъ,
мѣжь тимъ, якъ каждый
жертвуючий на Руску Бурсу
бачить наглядну користь
зѣ своихъ жертвъ вже нынѣ,
своими власными очима. А
однакъ мимо сего деякі во-
дѣли раднє дати на чуже
якъ на свое власнє, волѣли
дати на больше воддалене
якъ на те, шо до нихъ бли-
же. Е и такі люде, шо
жертвуютъ дещо на Бурсу,
але не стѣлько, скѣлько бы
повинні жертвувати, а с и
такі, шо нѣгде нѣчо не да-ють — а волять тѣ грошѣ
пресити...И чи посля того всего
можно сказати, шо мы свѣ-
домый народъ?Въ Бурсѣ, якъ вѣдомо, е
теперь всего на всего 8 ру-
скихъ хлопчикѣвъ и воѣ
они учать ся добре. Намъ
лучилось недавно бачити
одного зъ такихъ бурса-
ковъ, коли приѣхавъ до до-
му на свята. Змѣнивъ ся
хлопчина не до познаня, а
змѣнивъ ся не на горше а
на лѣпше. Зъ природы жи-
вий, любивъ давнѣйше пу-
стовати, робити посты та
другимъ доскулювати. Те-
перь у него того нема.
Кѣлька мѣсяцѣвъ побуту въ
Бурсѣ зробили его розваж-
нымъ, точнымъ, опрятнымъ,
а жвавѣсть его обявляєсь
теперь не въ дикихъ та не-
приличныхъ збыткахъ а въ
приличной, чемной забавѣ.
Батько згаданого бурсака,
хочъ самъ неписьменный,
ажъ зачудовавъ ся такою
змѣною своего сына, зъ ко-
трымъ давнѣйше „не мѣвъ
собѣ дати рады“. Додати
ще треба, шо всѣ бурсаки
добре водживлювані а за
невелику платню дѣстають
всяку выгоду, яка ї ся на-
лежить культурнымъ дѣ-
тямъ.Зъ такихъ бурсаковъ, якъ
отсей, котрого мы бачили,
не може вирости иншій якъ
лишь честный, працѣви-
тый, патриотичный мужчи-
на, а користь зъ такогю
мусить бути для цѣлои а-
мериканскѣй Руси.Тому не будемо байдуж-
ными на наше загальнє до-
бро и, если хочемо зватися
свѣдомымъ народомъ, под-
держуймо Руску Бурсу та
стараймось, щобы она не-
вдовзѣ могла примѣстатъ
въ собѣ не 8, але бодай 80
русскихъ дѣтей и не лишь
хлопцѣвъ, але и дѣвчатъ.
На американську Русь, шо
числитъ близько повѣ милі-
она душъ навить 80 бурса-
ковъ за мало.

Л. Е.

Русній Хоръвъ McAdoo, Pa. устроює
27-го Фебруара, 1905.**БАЛЬ**въ Horvath Hall, McAdoo, Pa.
При томъ аматоры подѣ ре-
жисерствомъ п. М. Бабія
водограють драму въ 3-хъ
актахъ:**„КТО ВИНЕНЪ?“**

О особы:

Теодоръ Чайка богатый госпо-
дарь, п. Д. Капитула.

Олена его жена, п. на М. Поточна.

Марійка ихъ дочка, п. на А.

Шкварь.

Петро любовникъ Маріина, п.

М. Чаклошь.

Иванъ его соперникъ, п. С. Гав-

ришь.

І. Сватъ, п. С. Поступанъ.

ІІ. Сватъ, п. М. Бабій.

Полицай, п. ІІ. Котугъ.

І. Газда, п. М. Гагаловичъ.

ІІ. Газда, п. ІІ. Капанъ.

Рѣчь дѣє ся въ малѣмъ мѣстечку.

На послѣдѣ хоръ водѣтѣ-

ває кількохъ народныхъ пѣ-

сней.

Запрятає ся якъ своихъ

такъ и зъ поблизкихъ плей-

зѣвъ на перше руске пред-

ставленє. Доходѣ на пр. к.

церковь въ McAdoo, Pa.

Початокъ о 6 год. вечеръ

Книжка

Зоворужена в Росію.

Петербург 30. Союз тугейших адвокатов вобуль нынѣ зборы в цѣли обговорени справы нечувано рѣзнѣ горожанъ дня 22 сѣчня. Вь нарадахъ браво участь 204 адвокатовъ. Ухвалено слѣдующій резолюція :

Подѣя, яка мала мѣсеце дня 22 сѣчня доказуе, що правительство стояло на неправнѣй дорозѣ. Правительство неправво мордувало мирныхъ горожанъ, котрый хотѣли вручити цареви прошене. Указъ зъ 25 грудня, котрый забезпечуе особисту свободу горожанамъ, зоставъ тутъ нарушени. Край не може вѣдповѣдати за зоворуженя, котрыхъ причиною було саме правительство. До проливу крови не пришло бы вѣколи, елибы вѣсь горожане вь Росію, безъ рѣзницѣ станѣвъ и національностей мали политичну и особисту свободу. Резолюція ту ухвалено 134 голосами проти 25, 45 членѣвъ вѣдтягнуло ся вѣдъ голосованя.

Товариство инжинерѣвъ ухвалило, що не будутъ брати участи вь жадныхъ державныхъ работахъ, доки не достануть заповѣненя, що управа державы буде лѣпшою чимъ дотеперь.

Мимо того, що робѣтники вь многихъ фабрикахъ назадъ приняли роботу, всежь таки всюды пануе великій неспокой, котрый побольшила еще вѣсть про пораженя Куропаткина на поли войны.

Варшава 30. Вѣдъ вчера вечеръ на улицахъ спокойнѣйше, але страйкъ все еще продовжуе ся. Забитыхъ и раненыхъ е 160 особѣ. Жите на улицахъ цѣлкомъ притихло, вѣсь рестаурація и склепы позамыканы. Правительство розкинуло по улицахъ зазывъ, що робѣтники безусловно мусять назадъ приступити до работы, бо иначе безпеченство ихъ не е заповѣнене.

Вь Варшавѣ и вь Лодзѣ оголошено станъ военный. Такожъ и вь Петербурзѣ оголошено станъ военный. Вѣсь школы суть позамыканы, а фабрики и державный будѣль стереже войско. Склепы и пекарнѣ належачи до жидѣвъ суть зрабованы а нынѣ запалено много жидѣвскихъ домѣвъ. Войско колька разѣвъ стрѣляло до товпы робѣтниковѣвъ.

Петербург 30. Майже у вѣсьхъ фабрикахъ поднято на ново роботу и страйкъ правдоподобно вже закончивъ ся. Полиція арештуе многихъ робѣтниковѣвъ, проти чого они рѣшучо запротестовали, кажучи, що вь сей способъ правительство нарушуе давнѣй приреченя.

На будуче, вѣсь робѣтничий организація будутъ стояти подѣ наглядомъ „Святѣйшого Синода!“ Союзъ фабрикантовѣвъ вь бѣжучѣмъ тѣжнѣ вѣдбуде нараду, чимъ е ся выплатити робѣтникамъ за тѣ дни, вь котрыхъ они не працювали. Здасть ся, що зоставе выдана

частина заплаты. Роботы при водопроводахъ, вь фабрикахъ электричныхъ и газовыхъ сповняе войско, позаякъ грозять новѣ зоворуженя.

Зь Киева доносять, що великій фабрики машинъ и другий заведеня суть замкнены вь наслѣдокъ страйку. Такожъ и пекарнѣ суть вь части позамыканы, черезъ що цѣна хлѣба значно подскочила до горы.

Подчасъ робѣтничихъ зоворуженъ вь Варшавѣ, англійскій конзуль и вѣдеконзуль зѣстали нападены на улицѣ козаками, а вѣдеконзуль зѣставъ навѣтъ раненый шаблею вь голову. Се дало причину до нового непорозумѣня мѣжь Росією а Англією, тѣмъ больше, що шефъ полиціи вь Москвѣ розлѣпивъ по улицахъ мѣста плякаты, що зоворуженя вь Росію выкликать нѣхто другий лишъ Англія. Горожане англійскій, що мешкають вь Росію вѣднесли ся до англійского конзуляту зь прозьбою о помѣчь, бо жите ихъ е zagrożене, наколи російске правительство вказуе на нихъ якъ на виновниковѣвъ зоворуженъ. Вь той справѣ забрала слово Англія, котра рѣшучо запротестовала проти небезпеченства, яке грозить англійскимъ конзулямъ и горожанамъ вь Росію. Російске правительство заявило, що розслѣдитъ справу и виновниковѣвъ покарае. Не знати чи се вдоволишь Англію, здасть ся, що се нове непорозумѣне потягне за собою неприемнѣй для Росіи наслѣдка.

Римъ 30. Много италійскихъ послѣбѣвъ и письменниковѣвъ звернуло ся до италійского правительства зь просьбою, чтобы оно вступило ся у російского правительства вь оборонѣ Горкого и його товаришѣвъ передъ смертію.

Парижъ 30. Доносять тутъ зь Петербурга, що вчера товпа народа хотѣла достати ся на Кремль, де схоронивъ ся великій князь Сергій, губернаторъ Москвы. Товпа хотѣла вдерти ся до палаты чтобы на Сергію помстити ся, зѣстала однакъ вѣдверта. Вечеромъ кинувъ хтось бомбу подѣ муръ Кремлю. Царъ все еще перебувае вь „Царскомъ Селѣ“. Революціонеры суть дуже дѣяльнѣй и агітують послѣ инструкторій попа Гапова, котрый мабутъ находить ся вже за границею, вь Швейцаріи.

Зь Ригѣ доносять, що подчасъ уличныхъ борѣвъ загнало войско многихъ робѣтниковѣвъ на берѣгъ моря а вѣдтакъ у воду. Многие робѣтники потонули, де котрыхъ выратовано човнами.

Москва 30. Майже всюду подняли страйкеры на ново роботу. Многие фабриканты бодай вь части сповняли домаганя робѣтниковѣвъ, що до побольшеня платѣвъ и другихъ пользѣвъ вь работѣ.

Берлинъ 31. Доносять тутъ, що вь Варшавѣ лю-

туе страшна борба. Революціонеры будутъ барикады, дроты телефоничный позыванъ, на улицахъ горять бочки зь нафтою. Одна жѣнка зь балкона свои хаты стрѣляла зѣ стрѣльбы до войска, котре гонило робѣтниковѣвъ. Вь концѣ застрѣливъ еѣ оденъ козакъ. Але товпа робѣтниковѣвъ кинулась на него и забила його на мѣсци. Черезъ цѣлу ночь велась борба о посѣдане барикады. Вь одной части мѣста побѣдили робѣтники цѣлкомъ вѣдъ войско, котре вразъ зь поліцією мусѣло утѣкати. Жѣнки борять ся такъ завзято, якъ мушны. Революціонный рухъ зростае. Полиція арештуе каждого, що носить збрую. Доси згинуло 300 особѣ, такъ зь помѣжь робѣтниковѣвъ якъ и жовняровѣвъ

Петербург 31. Нынѣ вь ночи вѣдбули ся тутъ робѣтничі зборы. Коли полиція вдерла ся до середины, сейчасъ зачала стрѣляти. Чотырохъ робѣтниковѣвъ раненыхъ, одна дѣвчина забита. Страйкуе тутъ еще 20.000 робѣтниковѣвъ.

Петербург 31. Посля найновѣйшихъ вѣдомостей ситуація правительства вь Варшавѣ и околици е дуже критична, фабрики пусты, торговля устала. Що до Горкого, рѣшучо тутъ перечують, мовбы ген. Треповъ мае замѣръ його за судити на смерть. Його уязнено лишъ тому, що належавъ до депутаціи, котра мала предложити міністрови Віттому домаганя робѣтниковѣвъ, а тому, що збиравъ грошѣ на цѣли революціи. Префектъ полиціи вь Варшавѣ зѣстаетъ замордованый.

Петербург 1 лютого. Царъ Николай принявъ нынѣ пополудни вь Царскомъ Селѣ депутацію, зложену зь 34 робѣтниковѣвъ, яко заступниковѣвъ робѣтниковѣвъ вьаретатовыхъ и фабричныхъ вь Петербурзѣ. Вь товариствѣ депутатѣвъ находили ся министръ финансовѣвъ Коззовъ и губернаторъ Треповъ. Депутаты приѣхали зельзницею до Царского Села, а тамъ ждали на нихъ кариты. Коли прибули до палаты, заведено ихъ до одной салѣ. Коли прибувъ до нихъ царъ, робѣтники низенько поклонили ся. Царъ ихъ поздоровивъ : „Добрый день, мои дѣти!“ Робѣтники вѣдповѣли : „Желаемо Вамому Величеству найлѣпного здоровья.“ Дальше говоривъ царъ : „Я васъ прикликавъ тутъ до себе, чтобы вы почувли мои слова и переказали ихъ своимъ товаришамъ. Пожалованя гѣднѣй подѣ, котрий недавно вѣдбули ся, и мали такій страшнѣй а конечнѣй наслѣдки, спричинили вы самѣ, позаякъ далисье послухъ зрадникамъ и ворогамъ нашей державы. Коли они васъ наклонили, чтобы вы подали менѣ петицію зь вашими домаганями, то они мали на думѣ подбурити васъ проти мене и моего правительства. Они привели васъ покинути ва-

пу чесну роботу, вь хвилѣ, коли цѣла наша держава и вѣсь російскій робѣтничка мусять ревнѣо працювати, чтобы обороти нашего завязтого ворога. Страйки и демонстраціи доводятъ товпу до зоворуженъ, котры приневолюють правительство и все будутъ приневолювати до уживаня проти нихъ войска. При томъ упало много невинныхъ жертвъ. Я знаю, что жите робѣтниковѣвъ не е легке. Богато е рѣчей, котры потребуютъ поправки але треба бути терпеливымъ. Вы мусите порозумѣти, що правительство мусить бути однаково справедливѣ такъ для робѣтниковѣвъ якъ и для фабрикантовѣвъ. Але зоворуженою товпою йти до мене, чтобы менѣ подати свои домаганя, се е злочинѣмъ.

Вь моимъ стараню ся о робучій народъ, пороблю всякѣй заходы, чтобы все, що можливе зробити для полѣпшеня его долѣ. Вашѣ домаганя провѣрю черезъ покликанъ до того власти. Я е пересвѣдченъ, что до вашей чесноты и вѣдданя менѣ и прощаю вамъ вашу нерозважну провѣну. Вертайте зь вашими товаришами до работы и сповняйте свои обовязки. Нехай Богъ опѣкуеъ вами!“

Нынѣ подано урядово до публичной вѣдомости, що князь Святополкъ Мирскій, министръ внутрѣшнихъ справъ, уступае зѣ своего становища задля лихого здоровья. Тымчасово заступае його мѣсеце бувшій министръ почтъ Дурново. Здасть ся, що наслѣдникомъ Мирского буде Булігінъ.

Доперва теперъ вышло на верхъ на якѣй подставѣ донесено цареви, що вь Петербурзѣ згинуло такъ е значне число робѣтниковѣвъ. Отже сей списъ забитыхъ и раненыхъ обнимае лишъ жертвы вь серединѣ мѣста, а не суть до того вчисленѣй тѣ, що згинули на передмѣстяхъ. А якъ звѣсно, наибольше робѣтниковѣвъ згинуло поза мѣстомъ коло брамы невеликой, де ихъ вѣвъ пошь Гаповъ. Урядово подають до загальнои вѣдомости, що царъ, царица и царица-вдова зь цѣлого сердца спѣвчуютъ родинамъ забитыхъ и раненыхъ робѣтниковѣвъ и назначаютъ для нихъ яко запомогу 50 тысячъ рублѣвъ.

Варшава 1. Вь мѣстѣ пануе спокой, хоть робѣтники еще не повернули до работы. Войско стереже зельзничу лінію, що веде зь Варшавы до Вѣдня, чтобы робѣтники еѣ не ушкодили.

Одесса 1. Одѣнь чоловікъ, перебраный за робѣтника, стрѣливъ зь револьвера до шефа полиціи Гальовина, коли той переѣздивъ серединою мѣста, и зранивъ його вь рамя. Рана не е небезпечна. Виновника зловила полиція.

Варшава 2. Больше якъ тысячь робѣтниковѣвъ арештованыхъ запроторила полиція до вязницѣ. Дуже много е замкненихъ вь полиційныхъ арештахъ. Зь арештоваными обходять ся по-

ліція дуже строго и многихъ зь нихъ на приказъ старшины катуе натайками.

Петербург 2. Депутація робѣтниковѣвъ, яку приймивъ царъ, не выкликала жадного вражѣня, лишъ противно огорчене, що робѣтники тѣ цѣлкомъ не були делегатами робѣтничими, але по просту были назначенъ правительствомъ. Розходить ся вѣсть, що царъ вже подписавъ проектъ конституціи зладженый министромъ Віттымъ, чтобы черезъ новѣ, вь дусѣ поступѣвъ зладженѣй реформы успоковити зоворуженый народъ.

Нынѣ приймивъ царъ другу депутацію зложену зь 5 робѣтниковѣвъ зь державной друкарнѣ, и прарѣкъ имъ свою опѣку и поправу ихъ тяжкихъ вѣдносинъ.

Война на Далекѣмъ Сходѣ.

Петербург 27-го сѣчня. Ген. Куропаткинъ хотѣвъ заняти дуже важнѣй позиція на лѣвѣмъ березѣ рѣки Гунь, чтобы вь сей способъ вѣдтяти Япанцѣвъ вѣдъ рѣки Чаки и уможливити російскій арміи посунути ся на передъ. Япаньска позиція вь томъ мѣсци була дуже сильно укрѣплена потрѣйными валами и твѣрила трикутникъ, бороненый 17 баталіонами пѣхотинцѣвъ. Росіяне наблизили ся ажъ до укрѣплень земельныхъ и тутъ вывязалась кровава борба. Япаньска бригада хотѣла обѣйти Росіянь зь заду, але стали тутъ на перешкодѣ козаки, котрыхъ остаточно вѣдперли Япанцѣ зь великими втратами. Борба посунула ся на захѣдъ, а Япанцѣ вѣдперли побѣдоносно всякѣй атаки Росіянь. Богато тысячь войска згинуло и зѣстало раненыхъ. Ген. Мищенко зѣставъ раненый вь колѣно. Наибольше потерѣли недавно прибувшій зь Росіи бригады стрѣльцѣвъ. 100 Япанцѣвъ достало ся до неволѣ. Раненѣй терпятъ дуже вь наслѣдокъ великой студени.

Петербург 30. Ген. Гріпенбергъ телеграфуе до царя, що Росіяне заняли Сайматсе. Дальше доносить, що ген. Мищенко и Кондратовичъ зѣстали раненѣй. Страты Росіянь не суть докладно означенѣ, але вь кождѣмъ разѣ суть дуже значнѣй.

Лондонъ 30. Доносять тутъ зь Токио, що вь битвѣ коло Читанпао и Гайкантай згинуло 5000 Япанцѣвъ и 10.000 Росіянь. Російска дивізія, котра колька разѣвъ атаковала Сандену, стратила больше якъ 4000 войска. Япанцѣ острѣлювали цѣлу лінію Росіянь, котры лишъ слабо вѣдповѣдали.

Фузанъ 30. Атакъ Росіянь на лѣве крыло Япанцѣвъ скѣнчивъ ся цѣлкомъ вѣдъ Росіяне выбрали найхолоднѣйшій день зь цѣлой зимы до атаки. Мабутъ думали, что суть досить вытравляй на холодъ и тѣмъ легше побють Япанцѣвъ, але стра-

шно завела ся. Нынѣ вь года е далеко красна.

Токио 30. Годѣ напередъ сказали, чому Росіяне атаковали Япанцѣвъ. Одо догадують ся, що Росіяне гому заатаковали лѣве крыло Япанцѣвъ, чтобы мѣстныи силныи вѣддѣль войска мѣстити надѣ рѣкою Лия. Други кажуть, що Росіяне гому заатаковали лѣве крыло Япанцѣвъ, чтобы змѣстити ихъ увагу, и рѣвночасно заатаковати праве крыло япанской арміи. Иншы знова кажуть, що Куропаткинъ хотѣвъ вь сей способъ вѣдтягнути увагу російского населеня вѣдъ вѣтрѣшнихъ зоворуженъ. Тожъ послѣ гадки деякѣй людей, хотѣвъ Куропаткинъ зачати загальну битву зь Япанцами, заки е достануть свѣжу подмогу.

Лондонъ 30. Що ген. Куропаткинъ лишъ тому атаковавъ Япанцѣвъ, чтобы вѣдвернути увагу Росіянь вѣдъ внутрѣшнихъ зоворуженъ, се зробило вь цѣлѣ Европѣ велике вражѣне. Вѣсь суть того переконаны, что Росія мусить якъ е скорше заключити миръ. Другой стороны ситуація Росіи е цѣлкомъ незавидна, позаякъ миръ мусѣлабы заключити подѣ условья дуже некорисными для насъ. Навѣтъ крайнѣй либералы вь Росіи не хочуть теперъ мира.

Токио 31. Вь битвѣ яку звели Росіяне на лѣвѣмъ крылѣ зь Япанцами стратили они 12.000 жовняровѣвъ. Одѣнь поѣздъ за дѣтими вѣдвозитъ раненыхъ зь поля битвы до Мукдена. Тамъ такожъ удавъ ся раненый ген. Мищенко. Мнѣхъ раненыхъ Росіянь 3.500. Студнѣ е страшно вь наслѣдокъ чого много раненыхъ гине. Нынѣ рѣшучо заатаковали Япанцѣ лѣво російске крыло, однакъ стали зѣ значными втратами вѣдпертѣй.

Мукденъ 1. Російска армія цѣфнула ея до своихъ давныхъ позицій. Шпиталы и приватнѣй дома суть переповненѣй ранеными.

Чикаго 1. Доносять тутъ, что ген. Куропаткинъ зѣставъ раненый. Кожду атакѣ про поражение Росіи принимаетъ російскій народъ якъ бы щось звычайно. Духъ патриотичный цѣлкомъ упавъ. Страты Росіянь послѣднѣй битвѣ выносе 12.000 войска. Довѣренно е зовѣсь захитанъ.

Парижъ 22. Доносять тутъ, что ген. Гріпенбергъ вертае до Росіи. Куропаткинъ обвиняе його, вѣдъ бувъ причиною поражения Росіянь подѣ Сандену, и черезъ него згинуло 10.000 російского войска, позаякъ не послухъ розказу Куропаткина и цѣфнувся. Мѣжь обоими генералами пришло до суречки, середъ котрой Куропаткинъ давъ вѣ Гріпенбергову.

Лондонъ 3. Цѣсаръ немецкій Вильгельмъ вь вѣдъ англійскимъ королемъ хочуть бути посередниками вь заключеню мира мѣжь Росією а Япаномъ.

СПРАВЫ СОЮЗА

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний редактор: КОНСТ. КИРЧОВЬ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.
Секретарь: С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J.
Касирь: АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Често-председатель: С. Митренко, OLYPHANT, PA.
Акт. секретари: Йос. Кульчицкий, BALTIMORE, M. D.
Акт. касира: А. Янкович, MC ADOO, PA.

Ради:
Валевский, St. Louis, Mo.
Семанский, Trauger, Pa.
Дембский, Mahanoy Plane, Pa.
Кобань, Olyphant, Pa.
Сорова, Plymouth, Pa.
Вань Паралая, Terryville, Conn.

Ихъ заступники:
Сенко, Jessup, Pa.
Поспьянко, Mc ADOO, PA.
Домбровский, Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
А. Ульпий, Ansonia, Conn.
В. Турковський, McKees Rocks, Pa.
В. Воргань, Mt. Carmel, Pa.

Головний організатор: Н. Подгорський, box 31, Jersey City, N. J.

До вѣдомости

Визкази мѣсячній треба осилати до головного секретаря вразъ зъ чеками бо моніордерами на грошѣ, олько що на моніордерахъ реба выписувати имя касира Alex Sharshon, Treas. R. N. U.

По деклараціи, грамоты, одзнаки, статуты, книжочки до записуваня мѣсячно и т. п. рѣчи треба пиати до головного секретаря.

Списъ новоприступившихъ, помершихъ або вытупившихъ членовъ треба осилати до головного секретаря.

До редакціи „Свободы“ реба засилати квити на осмертне, адресы новоприступившихъ, выступившихъ або помершихъ членовъ а такожъ всѣ змѣны адресовъ. Въ листахъ все реба написати докладно до кого братетва (вѣдѣду) лень надежити.

Адресъ головного секретаря е: Mr. S. Jadowski, box 76, Jersey City, N. J.
Адресъ „Свободы“ такій: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ВАСИЛЬ ПЛАНЬИ, чл. братства св. АА. Петра и Павла и Р. Н. Союза вѣдѣду въ Фредериктавъ, Па., упокойв ся 27 сѣчня б. р. окійный походивъ зъ Угорщины, зъ повѣта, Шапшъ, зѣ села Блашовъ. До братства и до Р. Н. С. навжавъ вѣдѣду 20-го марта 1904 р. Покойный згинувъ битый треномъ.

ИВАНЪ ГУРБА, членъ Н. Союза и бр. св. О. Николая, вѣдѣду 104 въ Perth Amboy, N. J., упокойв ся го Януара б. р. Покойный походивъ зъ Угорщины, седа Мегановець.
Вѣчная память!

Ч. 495. КВИТЪ \$300.00 на триста долларовъ, котри п. Исидоръ Васильчакъ отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Аннѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.
Аuburn, N. Y., Jan. 24, 1905.
Исидоръ Васильчакъ.
Свѣдкы: Стефанъ Мельникъ, Василь Базарникъ, секрет.

Ч. 499. КВИТЪ \$600.00 на шѣстьсотъ долларовъ, котри п. Теодозіи Грябуць за посередництвомъ п. к. Австро угорского Конзуляту отримала яко посмертну запомогу по Юрію Грябуць зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.
Pittsburg, Pa., Feb. 1st, 1905.
(Подписъ не читкій)
Consul General.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО св. Петра и Павла въ Гленъ Лайонъ, Па. вѣдѣду Союза 27, буде приимати новыхъ членовъ въ Февруару 1905, за повъ вступного.
Павло Капечь, секретарь.

З ЙОРКВИЛ, О.
Дякувати Богу пробудив ся Йорквил зі сну блаженнихъ и протер очі. 1903 р. завязали ми тутъ вѣдѣду Союза 77, а 1904 р. 26-го грудня удало ся намъ завязати братство св. Стефана. Богу дякувати вписало ся зъ початку 30 членів, котри вступили і до Союза, і зложили по \$1.00 а місячного по 50 цт. Каждый членъ має право до цілої запомоги по двохъ місяцяхъ в сумі \$5. на 7 днів.

До уряду зістали вибрані: Иван Станько председатель, М. Когут секретар, Йос. Олексик касир, Ан. Когут заст. кас., Іл. Кляк контролор каси, Ст. Крицкий директор каси; надзирателі хорихъ: Лев Чушила, Т. Описки; Петро Медвидь дверник.

БРАТСТВО св. Иоана Хрестителя въ Newark, N. J., вѣдѣду Р. Н. Союза 76, приймає новыхъ членовъ каждого часу. Кто хоче приступити до нашего братства, нехай зголосить ся подѣ число 538 Market Street. Митинги брацки водбувають ся въ кожду среду по першомъ.
Осифъ Фентонъ, предсѣд., Стефанъ Головачакъ, секр.

БРАТСТВО св. прор. Или въ Scranton, Pa., вѣдѣду Р. Н. Союза 40, взымає всѣхъ своихъ членовъ, котри не були на рѣчнѣмъ митингу, чтобы выровняли свой довѣзъ зъ попередного року. Котри братя уміють читати най повѣдомлять о томъ тыхъ, що неписьменні, що въ мѣсяцю децембру каждый членъ має дати 25 цт. на фондъ Р. Н. Союза. Кто тѣ центы еще не зложилъ, то най якъ найскорше о то постагає ся. Такожъ взымаємо всѣхъ Русиновъ, що не належать еще до жадной організації, нехай громадно приступаютъ до братства и Союза, бо ихъто не знає, яка доля їде его завтра. Митинги будемо отримовати якъ и до теперъ въ кожду 4-ту недѣлю въ мѣсяцю, подѣ церквою въ галѣ, заразъ по Службѣ Божой. Отже запрашаємо всѣхъ братовъ на сѣдуючий митингъ, чтобы ся зойшли всѣ разомъ, бо маємо важне дѣло до обговореня.
Здоровимо всѣхъ читателей „Свободы“.

И. Лежинский, председатель, В. Груцельяк, секретарь С. 907 Mt. Vernon St., Scranton, Pa.

БРАТСТВО св. Петра и Павла въ Клівеландѣ, О., вѣдѣду Р. Н. Союза 102, подає до вѣдомости всѣхъ Русинамъ, що живутъ въ Клівеландѣ и околицѣ, що наше братство буде приимати новыхъ членовъ безъ вступного до 1-го марта. Русины не забувайте на такую добру нагоду и вступайте до братства и Союза. Братство має митинги въ кожду другу недѣлю въ мѣсяци подѣ перквою.
Иванъ Сенко, секретарь, 251 University St., Cleveland, O.

ПОВѢДОМЛЯЕМО, що братство св. О. Николая въ Perth Amboy, N. J., вѣдѣду Р. Н. Союза 104, выбрало на рокъ 1905 сѣдуючий урядъ: Вавричакъ Никола председатель, Шкурать Кузьма секретарь, Роспанъ Сидоръ касирь; ихъ заступники: Федорикъ Андрий за предс., Вишньовецкий Мих. за секр., Голодиньский Петро за кас.; надзирателі хорихъ: Сташковъ Плько, Корчиньский Федоръ; контролна комісія: Борсуць Василь, Чарнецкий Йосифъ; рада брацтва: Оришакъ Гнатъ, Шкирипанъ Гнатъ, Якубовский Гнатъ, Возничакъ Иванъ; капитаны: Шенецкий Михайло, Докля Онуфрий; дверникъ: Когутъ Йосифъ.
Shkurat K. 3 Charles Str., Perth Amboy, N. J.

БАЛЬ!
Дня 23-го Лютого 1905, въ Четвергъ вѣдѣду ся на доходъ церкви въ Syracuse, N. Y. въ гали Р. O. Day-a, cor. W. Fayette & S. Geddes Sts. великій баль, на котрый всѣхъ Русиновъ зъ поблизости мѣсцевостей запрошує ся. Добрна музыка красва буде пригравати рускы танцъ и пѣснь. Тикетъ для особы 25 центовъ. Наддатки ласкаво приймає ся.
Комитетъ.

Баль; Баль! Баль!
На доходъ нашей руской церкви въ Питсбургу вѣдѣду ся дня 2-го Марта с. р. въ Odd Fellows галі, тамъ де завше.
Хто ще не бувъ прошенный тихъ мясницъ на весѣлѣ, просимо на баль. Буде весела забава, смачно перекуса и добра музыка.
На Баль!
Рада Церковна.

Питсбургъ! Питсбургъ!
Повѣдомляємо всѣхъ дооколичныхъ Русиновъ, що въ Суботу вечеромъ о год. 7.30 дня 11-го Февруара буде въ нашей церкви баль при помочи образовъ зъ життя и страстей Спасателя вѣдданныхъ электричнымъ свѣтломъ на полотно. Живыхъ образовъ буде вышше 100.
Дуже побожне їи будуюче.
Просимъ всѣхъ!
Комитетъ.

ХОЧУ СЯ ЖЕНИТИ, есьм Section Foreman, маю місячно \$57. Готівки маю \$700. Походжу з Буковини, Чечнівский повіт. Шукаю дівчини від 16 літ до 20, аби знала читати, писати і говорити по англійски. Я маю 21 літ. Прошу голосити ся на адресу: S. Narasun, Ostersund via Keevatin, Ont., Canada.

ХОЧУ СЯ ЖЕНИТИ.
Маю 23 роки, походжу з Галичини, з міста Чорткова. Шукаю дівчини Русинки, аби уміла читати, писати і говорити по англійски. Я есьм контрактор коло тайзів, маю денно \$3; готівки \$2.000. Прошу ся голосити під адресом:
J. Strogor, Ostersund via Keevatin, Ont., Canada.

Где есть?
Хто хоче шувати своихъ краядѣвъ черезъ нашу гавату, мусить заплацати 25 центовъ за кожде оголошеня напередъ.

ДЕ ЕСТЬ?
Глядаю своси жѣнки Антосъ Репела зъ Новоиса, повѣтъ Новый Сапчъ, Галичина. По шлюбѣ въ другій день вѣдѣду вѣдѣду мене не знаю въ котру сторону. Хотѣбы подати ей адресу а достане \$5.00 надгороды. Она має вѣтця въ Шенандорфъ, Па., зѣе ся Пало Репела.
Nikola Zukowski, 201 Oak Str., Providence, R. I.

ШУКАЄ РОБОТЫ
Нарубокъ лѣтъ 26; умѣе читати и писати по руски и польски, такожъ рахувати. Прихвѣвъ зъ краю минулого мѣсяця. Кто бы знавъ для него яку роботу нехай дасть знати па адресу: Lukian Chemij, 6-7 89 Willet St., New York, N. Y.

ДЯКЪ
зъ добрымъ теноровымъ голосомъ, розумѣе добре свою рѣчь, може такожъ учати дѣти, пошукую мѣся.
Голоситись па адресу:
John Chadzaj 6-7 2 Franklin St., New Britain, Conn

ТРИ ДОНЬКИ.
Пѣсня.
Мала баба три доньки;
Всѣ три були Русинки;
Всѣ повѣдывала, всѣ повѣдывала
За божий слуги.
Чорнявая пошла за попа,
Русявая пошла за дана,
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
За паламаря.
Чорнявая їздитъ въ повозахъ,
Русявая їздитъ на возахъ,
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
Таки на тачкахъ.
Чорнявая спить у перинахъ,
Русявая спить у кафтанахъ,
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
За педомъ въ трѣскахъ.
Чорнявая каву попиває,
Русявая молоко сербає,
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
Слицу поливає.
Чорнявая рѣже каплуна,
Русявая рѣже когута,
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
Таки воробця.
Чорнявая въ черевичкахъ скрипѣ!
Русявая въ чобѣточкахъ ступѣ!
А бѣлая, бѣдная, фартушина подрана,
Въ ходячихъ шляпѣ!
Подала Анна Мавяшь,
зъ Mahanoy Plane, Pa.

Ся \$30 золота годинка за \$1.50 на мѣсяць.
Найліпша способность кувити добру золоту годинку по приступній дѣлѣ. Верхъ подабный зъ красными вырѣбами на собѣ подвійну блянку зъ чистого золота. Іваранція на 20 лѣтъ выбата въ середнѣ. Осередокъ найліпший зъ 17 камнями. Має патентованый регуляторъ и трамвае часъ до 10 минутъ. Такой годинки въ жадной стору не достанете танше якъ за \$30 cash. Сю годинку будемо продавати черезъ сѣдуючихъ 30 днівъ за \$15, зъ котрыхъ \$6 и оплату экспресу має купуючий заплацати по вѣдѣбраню годинки и остачуць \$9 въ 6 мѣсячныхъ ратахъ по \$1.50. Кто прилше \$6 напередъ достане гарный ланцюжокъ даромъ и годинку вышлемо почтою, такъ що не буде мусѣвъ платити за экспресъ. По заплаченю 6 дол. достанете годинку въ новие пошѣдане безъ жадной security або ограниченя. Мы вѣриво вамъ и есьмо певни, що годинка такъ вамъ по добавє, що рано будете платити по 1.50 дол. на мѣсяць доки не сплатите позбавлять 9 дол. Кто не хоче купувати сей годинку на сплату, але за готовый грошъ, тому продамо ея за \$13.50. Память чи хочете мужеску чи жѣночу годинку чи зъ одною чи зъ двома ковертами.
M. Rech & Co. Wholesale Jewelers, Dept. 34, Chicago, Ill. 25

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ

Допись.

Зъ Elm Valley, Map. Свп.
Статья о. Улицкого въ 3 числѣ „Свободы“ захотѣла мене до написаня колька словъ до нашої „Свободы“...

Мы вже пять лѣтъ жиемо тутки безъ воиа и панаи не вѣдчуваємо жадной потреби духовной-католицкой часописи. Напишемъ духовнымъ кормомъ еуть свѣтлы народной часописи и книжки.

Зъ поступовыхъ выдавництвъ есьмо цѣлкомъ задоволені, бо перековали мы ся добре на нашихъ братяхъ и сестрахъ. Демкахъ у старомъ краю, що ихъ кормлять тамшній егомосць добродѣль цѣле жите духовнымъ кормомъ, а той кормъ духовный не приносить наименьшой поживы для братовъ, только шкоду, если ся не мылю. Во чловѣкъ приходитъ зъ чистымъ невиннымъ сердцемъ на свѣтъ, а вѣдходитъ противно обвалыный по уха, здирствами, опущаветвами и клеветами. Гнѣвъ, ненависть панує всюды. Сварять ся братъ зъ братомъ, отецъ зѣ сыномъ не можуть жити разомъ у одной хатѣ, не можуть ѣсти оденъ хлѣбъ насущный, котрый матѣръ земля всѣмъ выдає. Отець каже: се моя граця, а сынъ: неправда, брешете няню, бо вы менѣ записали передъ шлюбомъ, якъ мавъ емъ ся женити. Зъ того приходить до сварки и бійки, лѣе ся кровь рѣднѣна, волочать ся свои и чужий по судахъ, платяты панамъ, а ианы грошѣ берутъ тай смѣють ся зъ темныхъ рабовъ. Але се недовго, бо свои пойдуть до сповѣди, исповѣдають ся, егомосць грѣхи вѣдпуститъ и вже всею зъ чистымъ сердцемъ вертає до дому. На якійсь часъ втихнутъ, але по малу зновъ вертають до давнього, и тягне ся та исторія зъ одныхъ на другихъ безъ перестанку.

Се заслуги духовной науки. Люде безъ свѣтла правды, и безъ счастья, идуть до гробу шукати царства Христоваго, не знаючи нащо и пощо жили на земли, не розумѣючи, що Сынъ чловѣчий казавъ на земли старати ся о рай и царство. Мы хочемо свѣтла не темноты, намъ треба поступовыхъ газетъ. Кто хоче читати щось духовного, най пошле колька долларовъ до Р. Книгарнѣ въ Скрантонъ, Па., а тамъ вже достане вѣлякого рода молитвенниковъ, божихъ листовъ, и жита святыхъ, котрыми може поживити ся досыта. Що до „Слова“ котре выходить завдяки нѣколи незабутому о. Бончевскому, то першй три выпускки зъ подѣ ред. о. Макара, заслужили на похвалу; читаючи тукъ працю чловѣкъ набирає охоты до читаня и жита. Однакъ якъ перейшла тая молода дитинка покойника въ другй руки, то цѣлкомъ прибрала иньшого духа; духа зъ якимъ о. Вончевский нѣколи не годивъ ся.

П я певный сего, що еслибъ тое молоде выдавництво, не було перейшло въ иньшй руки, то булобы стратило и тыхъ предилатниковъ якихъ достало на початку. Але завдяки „бушменцѣ“ зъ величезными бедрами чловѣкъ достане зновъ охоту до читаня. „Великій бедр“ такъ намъ сподобали ся, що „Слово“ зъ нашої малои кольовин, достало о одного предилатника больше. Если „Слово“ и вадальше буде току дорогою пти, то ся мусить утримати а покойники буде легко спощивати. Менѣ здає ся, що о. Улицкий далеко-бѣ лѣпше зробивъ, еслибъ замѣсть „Місіонара“ захоувавъ людеи читати такы выдава якъ „Сибѣрскій Гробы, чи Таємница Царского Замку“; если нема его на рускомъ языку старати ся тое пречудне выдавництво перевести на рѣдну мову, щобъ народъ познавъ того страшного тирана, помазанника царя, того ката мучениковъ правды, котри приковані до тачокъ копають свои гробы на его розказъ звѣрскій. Зробивши тое мѣгъ бы о. Улицкий, надѣяти ся „палидѣ епископской“ и бувбы певный, що хочъ трохи иде за слѣдомъ своего попередника о. Бончевского. Коли се далеко до того, бо якъ покаже новый проектъ, то Улицкий певнебъ грошѣ не выдавъ на такъ краснй книжочки и календарѣ, якъ зробивъ о. Бончевский.

Коли о. Улицкому не до подобы така „бушменка зъ величезными бедрами“, то що можна подумати о такихъ тайнахъ „Якъ повставъ свѣтъ“? котри переповѣвъ нашъ батько Бончевский.

Збирайте грошѣ
НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсѣ, Н. Й.
вѣдсилайте до:
Rev. Paul Tymkivich, 69 Linden St., Yonkers, NY.
Чеки и моніордеры выписуйте на имя касира: John Glowa, treas. R. N. E.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН
Трени вѣдходять зі Скрантонъ в будні двѣ від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 минут. В Недѣлю вѣдходять трен від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополудня трени ходять що 10 минут. До Вилкбері иде трен всего 41 минут. а экспресовій, що вѣдходить зі Скрантонъ (прим Непель) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.46, 4.36 пополудни иде лиш 33 минуты. Наші кары їдуть до Нейогъ Парку и Питерсборгъ. Ма перевозимо такожъ пакуники.
B. F. WYLY, jr. traffic manager Scranton Pa.

Золота годинка даромъ
Ся гарану годинку, гарантовану, що буде траматъ добре часъ, дамо даромъ хлопцевъ або дѣвчанъ, що продастъ 24 рѣчей по 10 центовъ кожду. Оправда годянки золочена, подѣнна до золотой годинки, гарантованой на 25 лѣтъ. Паши днесъ а мы пошлемо тобѣ тыхъ 24 рѣчей и оплатимо почту. Коли все продашь приши намъ \$2.40 а ми тобѣ вышлемо годинку зъ ланцюшкомъ почтою.
CROWN SUPPLY HOUSE, Dept. 30, 163 Randolph St., Chicago, Ill.

ПРОТИ ОГНЯ,
одновокій елавиньский агентъ въ Лавована Квѣнті.
JOHN A. KOMARA,
напротивъ елавиньского костела, OLYPHANT, PA.
— Хотите, чтобы вашъ грошъ безопасно и скоро былъ высланъ до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

ЮРИЙ АГАЗОНОВЪ ГАПОНЬ.

Безперечно найпопулярнѣйшимъ чловекомъ въ Росіи, середѣ робучихъ масъ, по при Толстого и Горького, е проводникъ петербургскаго страйку, православный поць Гапонъ. Люде, що не знали хто вонъ такий, говорили, що се Жидъ перебраный въ попа, абы тытъ лекше попятнати за собою народъ. Правдива исторія пона Гапона е ось яка. Цѣле його имя е Юрий Агазонъ Гапонъ, походить зъ Украины, зъ Полтавщины, зъ бѣдномъ селянскою родиною. За молоду пасъ свинѣ и вѣвцѣ громадскій, а пожую його бувъ чорный хлѣбъ. Вѣдъ попа зъ сусѣдного села научивъ ся читати, и все коли пасъ череду на пасовиску, ходивъ зъ книжкою и розчитувавъ ся въ нѣй. Вѣдтакъ забававъ ити до школы, учити ся на попа. Добрий люде заняли ся нимъ и дали його до школы, де по казуванъ незвычайный здобности. Коли перейшовъ вже до семинара, въ недовгѣмъ часѣ выгнали його зводтамъ за його вольнодумность. Вѣдтакъ приняи його знова, а по сконченю школь по великихъ заходахъ його высвятили на попа. Яко поць вѣддавъ ся цѣлковито зъ тѣломъ и душею на услуги народа е ставъ горячимъ агитаторомъ христьянскою соціялизму. Подчасъ послѣднихъ десяти лѣтъ не мавъ вонъ нѣгде сталой парохіи, але ходивъ зъ мѣста до мѣста, зъ села до села, и проповѣдувавъ середѣ величезного здвигу народа. У всѣхъ верствахъ мавъ своихъ поклонниковъ, всѣ його знали и дуже высоко цѣнили. Дуже радо принимали його въ хлопскихъ хатахъ якъ и въ паньскихъ палатахъ.

Гапонъ е знаменитымъ писателемъ, — хотя болшость его творѣвъ нагадуе писаня Толстого. Передѣ лѣтами, коли имя його не було еще такъ звѣсне въ Росіи, друкувавъ вонъ свои брошюры въ тайной друкарнѣ въ Москвѣ. При томъ бувъ йому помѣчникъ оденъ молодой чловекъ, который вѣдтакъ приступивъ до партіи терористѣвъ, а недавно зѣставъ арештованый и киненый до шлісербургскѣ крѣпости. Въ послѣднихъ часахъ друкувавъ Гапонъ свои брошюры въ Бервѣ, Штутгардѣ и Лондонѣ, котрий вѣдтакъ скрыто перевозено черезъ границу и розкидывано по цѣлой Росіи.

ЛЮДЕ ШО БЛАЖАЮТЬ ПРОСВѣТЫ ЦОБЫ, МОГЛИ КРАСТИ.

Индіане, котрий замешкують Аляску вже вѣдъ давна домагають ся просвѣты и мудрого вихованя. Властиво не розходить ся имъ о образоване, щоби цѣлкомъ могли читати книжку або документа державный,

цѣлкомъ нѣ. Они домагають ся образованя, позаякь думаютъ, що лишь просвѣта учить чловека, якъ має добре красти. А така гадка выринула посередѣ нихъ вѣдъ часу, коли ихъ порядно обѣкрали гладычѣ золота.

Ту незвычайну жажду просвѣты выслѣдивъ лейтнантъ маринарки Еменсъ, котрого выславъ тамъ президентъ Сполученыхъ Державъ Рузвелтъ, щоби розслѣдизъ тамошній обставини. Вонъ переконавъ ся на мѣсци, що Индіане на Алясцѣ не домагають ся анѣ поживы анѣ свободнѣйшихъ законѣвъ, ихъ одинокимъ бажанемъ е образоване. Лейтнантъ Еменсъ нѣколи не сподѣвавъ ся, що зѣткне ся зъ такъ интелігентнымъ народомъ. А коли питавъ ся люде, що за причина, що они такъ горячо домагають ся просвѣты, то доставъ таку вѣдповѣдь, котра певно змѣнила его добре питане про тамошнихъ Индіанъ.

„Мы домагаемо ся просвѣты“ сказавъ оденъ начальникъ племени до лейтнанта Еменса, „щоби мы могли такъ добре красти, якъ бѣли люде. Они суть мудрий, проворный и крадутъ. Мы хочемо бутъ такожь такъ проворными, бо тогдѣ не пойдемо до арешту, коли що украдемо“.

Коли гладычѣ золота прибули на Аляску звѣйшли въ тамошнихъ Индіанъ найлѣпшихъ приятельѣвъ. Коли имъ не стало поживы и немали що ѣсти, тогдѣ дбали про нихъ Индіане и дѣлили ся зъ ними кождымъ кускомъ хлѣба. Середѣ Индіанъ на Алясцѣ истнуе старинный святий законъ, который хоронитъ пивницю зъ поживою, и Индіанячъ радше згинувъ бы зъ голоду, чимъ мавбы обѣкрасти пивницю своего сусѣда. Але бѣли гладычѣ золота думали о томъ троха вѣдмѣнно. Они брали вѣдъ Индіанъ, що лишь могли взяти, выбили имъ всю дичину по лѣсахъ, выловили болшю часть рыбъ и зрабували ихъ пивницѣ. Индіанамъ сказали, що бѣли люде могутъ се зроби, бо они на те учили ся. Вѣдъ того часу хочуть и Индіане на Алясцѣ той самой вышпой просвѣты.

С. М. НАТНАВАУ,
Асенація вѣдъ огню,
Продае дома и лоты.
Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЕ НА ПРОДАМЪ
117 акрову фарму зъ додымъ домомъ и стодолюю — тано, недалеко желѣзницѣ. Такожь колька домѣвъ и лѣтовъ на продажъ.

Золоту годичку
за \$3.98 нхто не продававъ. Сю прегарну 14 каратову золоту двойною золоту нхто не продавъ. Если пришлете \$3.98 зъ замовленямъ, додамъ вамъ въ дарунокъ гарный перстень або нѣтъ а годичку поблаемо почтой такъ, що експресъ не буде вамъ коштувати ничого.
Ся годичка не чорна и тривае часъ дуже добре. Выгалае якъ 40 долларову цѣну золота и декотрий выдѣлать еъ по \$10.00. Если пришлете \$3.98 зъ замовленямъ, додамъ вамъ въ дарунокъ гарный перстень або нѣтъ а годичку поблаемо почтой такъ, що експресъ не буде вамъ коштувати ничого.
Дарюмъ дамо вамъ одну годичку, если купите 6 годичокъ. Пашѣте, чи хочете годичку мужеску чи женочку.
M. Reeh & Co., Wholesale Jewelers,
Dept. 85, Chicago, Ill.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый.
9 Ч. Поака 3 лотоустого
10 П. Ефрема
11 С. Игнація, Розана
12 И. 32. по Солн., Трехъ Свят.
13 П. Кира и Иоана беззребр.
14 В. Трифона муч.
15 С. Стрѣтенъ Господне

Новый руский издавничества в Галичинѣ.

„РУСКА ХАТА“ такъ называе ся нова часопись, для литературы, штуки и сучасного жия. Празднечна для нашей интеллигенции, а яка почала выходити у Львовѣ зъ днемъ 5 лати. сѣчня с. р. подѣ редакцію п. Дениса Сембратовича. Часопись выгладѣ доволѣ гарно, коштуе рѣчно 3 долары. Адреса редакци: Львовъ, улица Бляхарска, число 8.

„ДЗВІН“ иллюстрирована литературно-наукова часопись для руского народа выходитъ у Львовѣ кождою середи подѣ редакцію Осипа Шпитки. Передплата для Америки выносите цѣлорѣчно зъ пересилкою почтовою 2 долары. Адреса редакци: Львовъ, готель Метрополь. Адреса администраци: Львовъ, Хорущина ч 7.

Въ мѣсци „Гайдамакъ“, позаякъ редакторъ Петрицкій сидѣтъ теперь въ вязницѣ, зачало выходити теперь у Львовѣ що вѣдторка „ВОЛІНЕ СЛОВО“ народно-демократична часопись задыя политики, литературы и критики. Передплата на цѣлый рѣкъ 2 долары. Редакци, администраци и експедици: Львовъ, ул. Куркова ч. 5.

Ю в и л е й Ивана Нечуя-Левичкого.

Дня 1. сѣчня сего року святкували въ Кіевѣ ювилей 35-лѣтної литературной працѣ Ивана Нечуя-Левичкого, вѣдторка зъ першихъ повѣстарѣвъ у нашой литературы, якій у своихъ творѣхъ описувавъ жите-буте усѣхъ верствъ нашего народа, а найлѣпшии свои повѣсти написавъ власне зъ жия селянъ. На се свято зѣѣхали ся у Кіевѣ гостѣ зъ цѣлой Руси-Украины. Въ недѣлю 1. сѣчня вѣдбула ся захадомъ кіевского „Литературно-артистичного Общества“ такъ зв. „академія“, на котрой численней представитель рускихъ товариствъ, редакци и т. д. складали ювилейови привѣтній письма та выголошували промовы. Привѣтній письма надѣслано зъ усѣхъ сторонъ нашей рѣдной землѣ, гостей було такожь дуже богато. Зъ Галичины и Буковины выилось на томъ святѣ 13 особѣвъ, представитель рускихъ товариствъ у Львовѣ, Перемышля, Коломыѣ та Черновцяхъ. Вечеромъ тогожь дня вѣдбувъ ся въ честь ювилейа величавый бенкетъ, на котромъ выголошено много тоастѣвъ та промовъ и порѣшено вѣднести ся до комитету російскихъ министровъ зъ домаганемъ знесеня указа зъ 1876 року, якимъ заборонено на Украинѣ украинску мову въ письменствѣ. Въ суботу

передѣ ювилейомъ вѣдгравъ украинскій театръ Саксаганьского и Садовского, якій теперь гостить у Кіевѣ, комедію Левичкого „На Кожумьякахъ“, а артисты вручили ювилейови письмо зъ подякою за його працю на поли драматичной литературы.

Посля ювилейу Котляревского въ Полтавѣ, Лисенка въ Кіевѣ, ювилей Нечуя-Левичкого въ Кіевѣ, се третє свято, яке зѣєднало цѣлу Украину, хочъ роздѣлену политично межѣ двѣ державы, въ одну велику сѣмю, яка такими сибольными публичными обходами стверджуе свои вепередавней права до этнографичной територии украинскихъ земель и дае доказъ, що нѣ злочины старой шляхотской Польщѣ та російскихъ царѣвъ, нѣ варварскій законы въ Росіи не зломляли силъ и духа украинского народа.

— ВѢ СПРАВѢ д-ра Трильовского и тов. запавъ дня 21-го сѣчня въ полудне слѣдуючий вырокъ: д-ра Трильовского узнае ся виноватымъ провины подѣюджуваня проти народностей и колѣсь и недоволеню колѣпортѣ и засуджуе ся его на 6 тыжнѣвъ арешту. Яцка Войчука узнае ся виноватымъ провины подѣюджуваня проти властей и засуджуе ся его на 3 тыжнѣ строгого арешту. Оба засуджені зголосили вѣдкликъ вѣдъ вѣны и кары. За подставу вырокъ принявъ трибуналь якъ доказаній що-до д-ра Трильовского: 1) его высказъ о Кипеневѣ, 2) слова: пѣсаръ нехай забере собѣ Жидѣвъ до Варшавы и 3) грожене буюкомъ яко хлопскимъ параграфомъ. Що до Войчука принято за доказаній рѣжній его высказы проти урядѣвъ и Поляковъ. Вѣдъ закиненого злочину обиды маестату трибуналь улольнивъ въ цѣлости обохъ обжалованыхъ. Яко облегчаючу обставину при вымѣрѣ кары, що до д-ра Т. принято его дотеперѣшну бездоганность а що до Войчука его 5-мѣсячну слѣдчу вязницю.

— ВѢ БОФАЛО, Н. Й. арештувала полиция Альойза Вайтмана за великій ошуства, котрий поповнивъ въ многихъ банкахъ. Вайтманъ, якъ то кажутъ, вже зъ неодного пеца ѣвъ хлѣбъ. Вонъ бувъ студентомъ университету, грачемъ, спекулянтномъ, мейоромъ мѣста Думотъ, державнымъ сенаторомъ, членомъ демократичного национального комитету, проповѣдникомъ и поліменомъ. Полиция шукала его вѣдъ грудня минувшого року. Зъ початкомъ сего мѣсяця натрафила полиция на його слѣдъ, оцка ѣхавъ желѣзницею, однакъ вонъ скочивъ зъ потягу, коли той бувъ въ найболшомъ розгонѣ, и въ сей способъ уратувавъ ся утечею. Теперь арештовано його въ домѣ матери, о повночи, коли спавъ. Пробужденый, зачавъ стрѣляти до полименѣвъ, але они сей-

часъ його розоружили и вѣдвели до вязницѣ. Закидають йому, що пофальшувавъ чеки банковы на кольканацятъ тысячъ долларѣвъ гѣ рѣжныхъ банкахъ. Вайтманъ бувъ вже за рѣжній провины 23 разѣвъ арештованый, а разѣ засудженый на рѣкъ вязницѣ, котру то кару передѣ двома роками вѣдсидѣвъ.

— ВѢ БОФАЛО, Н. Й. веде ся розправа судава проти 76-лѣтної старця оскарженого о залордоване въ 1903 р. одной жѣнки и мушца. Судъ вже другій разѣ признавъ його виновнымъ злочину.

— ВѢ Клівландѣ, О. застрѣливъ робѣтникъ Вабаръ своего брата, а коли прийшла полиция його арештувати, вонъ позасувавъ веѣ дверѣ и зачавъ стрѣляти до полици, одного полісмена ранивъ въ ногу. По довшой стрѣльнянѣ, коли Вабаръ доставъ пять куль въ голову и упавъ безпритомный на землю, увѣйшла полиция до хаты и вѣдвезла убійцю до шпиталя.

— ПЕРЕДѢ повѣ рокомъ утѣкъ зъ Росіи до Америки оденъ Росіянинъ и замешкавъ въ Филадельфи, Па. Въ Петербурѣвъ полишивъ жѣнку и дитину. Зъ разу точно одержувавъ вѣдъ жѣнки листы, але вѣдъ мѣсяца не доставъ жадной вѣдомости. Се його дуже занепокоило и згрязло. Коли однакъ вычитавъ въ часописяхъ про заворушеня въ Петербурѣвъ, якъ тамъ козаки немилосердно мордували невинный дѣти и жѣнки, нещасный поповъ въ непамять, збожеволѣвъ и померъ.

На чужинѣ.

Охъ чужино невесела
Тяжко въ тобѣ проживати:
Якъ то тяжко, якъ то смутно,
То й не можю розказати.
Чужа земля, чуже сонце,
Чужий вѣтеръ повѣвае,
Де лишь стану, де лишь гляню
Серце зъ туги завмирае.
Чужий люде, чужа мова,
Чужий пѣсни, чужий думы —
Ничъ для мене веселого,
Лишень самъ сумный сумы.
Неразъ чую де вѣдъ котрыхъ,
Що на свой край нарѣкають,
А чужину, чужу землю
Ажъ до небесъ величаютъ.
А я стану та розважу:
Нѣ, неправда, милы браты,
Лучша въ краю хата зъ глины,
Якъ въ чужинѣ всѣ палаты.
Въ рѣдномъ краю рѣдна земля,
Рѣдний люде, пѣснь рѣдний:
Въ краю кождый е щасливый
Чи богатый, чи то бѣдный.
Въ краю нѣхто не смѣе ся
Зъ твои пѣснѣ, зъ твои мовы.
Проте браты мы щасливый,
Що въ насъ застѣ чужакови.
Хто лишь знае свою землю
Украинску та гетьманы,
Въ того певно за край рѣдний
Злая гадка не повстане.
А хто темный, неписьменный
Про Украину ничъ не знае,
То той свое забувае, К 24
До чужины ся хапае.
Не дай Боже тутъ пропасти,
Щобъ тутъ завмирати,
Приверни мя въ Украинну
Якъ до рѣдной хаты.
Максимъ Тришукъ.

Купите чимъ скорше КАЛЕНДАРЬ Руского Нар. Союза на 1905 р.

- Кождый Русинъ повиненъ мати въ своей хатѣ сю прекрасну книжку! Е що у нѣй прочитати, е на що подивити ся. Прочитайте лише який гарный тамъ рѣчи:
- 1) Вѣдзвы и календарска часть
 - 2) Свята Ольга оповѣдане въ руской бувальщаны.
 - 3) Оповѣдане зо страйку въ 1902 р.
 - 4) Хитрый народецъ у тобѣ Америцѣ, смѣшне оповѣдане зъ руской американского жия.
 - 5) Десять точокъ подѣ розвату Русинамъ.
 - 6) Оглядѣ американской Руси за минувшій рѣкъ.
 - 7) Головийшій пытани, котрий задають людемъ, що хочуть достати горожанскій паперы (citizens-paper).
 - 8) Коротка исторія Руси зъ образками.
 - 9) Смѣшны приказки, приповѣдки и смѣшны оповѣданя.
 - 10) Порады и всячина, цѣвава для кождого.

Кромъ того е богато образковъ зъ російско-япанской войны, та иншихъ, а такожь мана стародавной Руси при конци Календаря.

Сей великій Календаръ, котрый мае 224 сторѣвъ, друку, коштуе всего 35 центѣвъ. Тожь нехай кождый поспѣшати ся купити, заки ще не розѣбрали люде. Пишѣте по Календаръ и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже тана, бо сей великій календаръ коштуе всего 35 центѣвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ Ю ЛІАНЪ ЧУПКА, адвокатъ.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. P. O. Box 372.
Его офисъ въ Scranton, Pa. е на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрантона приѣждаетъ только кождою понедѣлка и четверга вѣдъ години 6-ой до 8-ой вечеромъ.
Всѣ справы американскій въ повѣтахъ Люасри и Лякована.
Хто має справу грунтово, або хоче вѣдобрати грошѣ або спадокъ въ старѣмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вонъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракты, правны паперы и повномочія.

Діамантовый Электричный Хрестъ,

званый такъжъ Хрестомъ Волта, званый вынайденый колька лѣтъ тому въ Австрии.
Вонъ ачиль румѣтвѣтъ мѣдвѣ и устанавли, невральны и болъ по цѣлымъ тѣламъ, нервовѣ ослабленю, безсонницю, истерію, параличъ, дрессавѣ, амплекию, тѣлесъ св. Вита, падучку, болъ головы и въ слабости нервовѣ системъ. Дѣлае въ колькохъ годинахъ, котрий не разъ добрий пѣсѣдны показуетъ ся дочери по колькохъ дняхъ.
Илишъ доларъ на моніорѣр або въ редістрѣнованій лѣте а мы поблаемо тобѣ одер. Электричный Діамантовый Хрестъ стои 6 за 5 долларѣвъ.
Повезаній Панове: Послаемо 5 долларѣвъ Хрестѣвъ. Сей котрий Вы прислали лѣтитъ майже чудесно. Сестры Бенедиктаны, 284 Дѣржа ул. Нью Орлианс, Ла. — Адресуйте:
Diamond Electric Cross Co. Dept. 15,
306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.
— Хотите безпечно и скоро лѣквати до старого краю, або справдати родину въ краю, купите собѣ пѣфарму вѣдъ Johna Nemetha, 457 Washington St. New York, N. Y.

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
Винайное тало веритъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИВЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масъ завсѣгда на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочкахъ зъ наилучшихъ броваровъ,
горячки и ликеры наилучшого татунку.
Братя! замовляйте у своего!

МАСЪ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAZ LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всякаго рода, хочъ
бы якъ розтрисенъ. Такожъ робить книж-
ки для братствъ, церквей, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers.
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СВѢАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешъ выпити гарнионко?
Запитай ся де Митренко?
Готель, виску, пиво мас,
Повий слячки доливас.
Б дитара, в м гала
На митини, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляишь,
Вчушь неодио цѣнаве, —
А що выпешъ, то знай брате,
Пѣде дальше, якъ у паты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ мавшій яку небудь
потребу въ Нью-Йорку, чи въ околици,
повиненъ вступити до того готеля, бо
тутъ достане найздоровшій и найтаншій
напитки всякаго рода и порадку, де най
лучше кути ита шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при порождѣ знаютъ
особлившой оцики.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефон
SHAMOKIN, PA. | Nr. 1673

Юліанъ Копистянскій
(Julian Kopycianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ ру-
скій. — Найлѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розмантого татунку,
горѣвки досконалія, цигара
дуже добрыя.
Слывать Братя Русины до своего брат-
чика Юліана!

St. Herman's
BENEVOLENT
Society.
ORGANIZED FEBRUARY
1888
WHEELING, W. VA.
Выробляе брат-
скіе машлѣ, шапки,
бѣланы, горугны,
ушферики.
Цѣнникъ и проб-
ы выслася даромъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
вельски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

Польска Кольовія въ Державѣ Вержиня.
Масмо 40.000 акровъ урожайной землѣ вѣдъ \$5 до \$15 за
акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ
недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстѣ, де легко можна зароб-
ити гарный грѣшь на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшеница,
ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ:
яблока, грушки, сливки, огѣрки, мѣлоны, помідоры и взагалѣ
вся огородовина. Вино е также добре якъ калифорнійске. Земля
е рѣвна, покрьта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для
худобы, овесъ и т. д. Вода жерельна на кождѣй фармѣ 20 стѣтъ
глубока. Морозѣвъ анѣ спокн тутъ нема, цыклоны тутъ не-
авѣсий. Недалеко суть великы мѣста якъ Ричмондъ, Балтиморъ,
Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячѣ людей глядае
теперъ фармы и много вже Поляковъ закупило вѣдъ насъ землю
и суть вдоволеніи. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый
е своимъ паномъ, а мастокъ фармеровъ е забезпеченый. Фармеры
не потребують бояти ся страйку, зменшена платнѣ або калѣц-
тва. Фармы продаемо за готѣвку, або на легку сплату, однакъ
часть треба зложити готѣвкою, а решту на сплату пѣсля умовы.
По близшій услѣвѣ пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
Напишѣть десѣте вычитали се оголошене. 15206

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшенный, украшеный и на ново
урядженый. Новый дѣмъ великый,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
панічна работа. — Все ро-
зумный Русины належать до тои
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомагають самыхъ
дѣбе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Заряджуютъ нимъ:
Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякый потрібный рѣчѣ до жита, якъ такожъ
можно купити убраня майнерскы и звычайный.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продае шифкарты.
Не вѣдъ нынѣ вже знаютъ люде солідного
Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишь разъ по-
коштуе сего пива, то
яшного вже не хочъ
пити.
Голова вѣдъ него
нѣколи не болитъ,
бо есть здоровье и по-
живие.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРѢ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Держа Руска Торговля и Руководья
РИЗЪ И ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ
шоручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ
товаровъ церковныхъ.
Принимае замовленя на всякы работы зѣ
золота, сѣрѣбла, бронзу и иншихъ мета-
лѣвъ, якъ такожъ до вѣдновленя, позолоченя
и посѣрѣбленя всякы церковны и домашны
знаряды.
Всякы послыае полагающе вѣдворотною почтою.
Все выконуе въ найкоротшѣмъ часѣ и по
наинизшой цѣнѣ.
На жадаве высылася цѣнники богато
люстрованыи.
Е. Спонарскій и В. Устенскій,
ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“
друкуе
тикетты, наперы, коверты, книжки, книжкы, плакаты, циркуляръ
и взагалѣ всѣ работы друкарскы
старанно, тано и на часъ.
Братскы опѣкуны хорыхъ повинны мати книжки для
записованя коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.
Адресъ:
„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНІЯ.
Одними только доводами лѣкаръ може доказать, что въ дѣйствости вылѣчить
хорыхъ людей. Читайте оголошеня другихъ лѣкарей, но въ нихъ не найдете, что-
бы другій лѣкаръ малъ доводы або благодаренія своихъ пациентовъ. Дятого-то,
понеже хвалитсѣ только, что суть укѣнченными лѣкарами, а неразъ слабѣсть не
только не вылѣчатъ; но побѣдять, то чи-жъ тѣи лѣкари могутъ мати доводы
вдѣчности и благодаренія? Николи!
Мы зновъ, которыи дбаемо о здоровье нашего народа, чтобы онъ не былъ о-
дираный т. з. старокраевыми и военными докторами—обманцами, радимо всѣмъ
хорымъ Русинамъ удаватисъ только до:
ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,
дипльомованого доктора зъ Нью-Йоркского университета,
которому цѣлый свѣтъ завдячуе певне и цѣлковите вылѣчене хорыхъ.
Для того подаемо тутъ кѣлька найновѣйшыхъ листовъ, въ которыхъ напишъ
братя и сестры благодарять професорови КОЛЛИНСОВИ за цѣл-
ковите вылѣчене ихъ изъ тяжелой недуги.
Вылѣченый зъ тяжелой внутрен-
ной хоробы и ревматизму.
Дитинячии сухоты.
Почт. г-не проф. Коллинсъ!
Благодарю за лѣкарства, кото-
рыи выслано для моей доньки.
Я страшно журился тѣмъ, что
моя донька не выиде зъ той хо-
роты. Однакъ теперь я переко-
нался, что по Вашихъ лѣкар-
ствахъ она чѣмъ разъ лѣпше вы-
глядае и вже майже цѣлкомъ
здорова. Для того прошу при-
няти мое сердечне благодареніе.
Я буду розголошувати Ваше имя
помежи моими знакомыми.
Съ почтениемъ,
Иосифъ Попѣль,
Box 12, Fernie, B. C. Canada
Стефанъ Урбанъ,
Box 287, Great Falls, Mont.
Скорофулы [пырци].
Не маю словъ къ благодаренію д-ру
Коллинсу за вылѣчене моей хороты, бо
страшнодокучали менѣ скорофулы. Теперь
есемъ цѣлкомъ чистый.
I. Венникій,
Cement Works B. C. C., Hannibal, Mo.
Выпуклина и боль утробы.
Почт. г-не проф. Коллинсъ! Зъ великою
радостію дѣлюсь зъ вами вѣстію, что отъ
вашого лѣкарства я цѣлковито выздору-
вѣла и не потребую носити поясъ. Слава
такому докторови! Съ почтениемъ,
Андрей Богатко,
186 West Rothland, Wt.
Доводѣвъ о вылѣченю секретныхъ хоробъ не можемо навести, понеже въ томъ часѣ не было
пациентѣвъ. Тысячи выздоровленыхъ людей посвѣдчають высокое знанье и практику проф.
д-ра КОЛЛИНСА, яко одинокого доктора, который рунитъ за цѣлковите вылѣчене всякихъ
слабостей
СЕКРЕТНЫ ХОРОБЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.
Профессоръ КОЛЛИНСЪ лѣчитъ власнымъ способомъ такы, что нема такого пациента, кото-
рого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабѣсть,
повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:
PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.
УВАГА: Проф. Коллинсъ не докладномъ справдженю вашей хороты и на жадање диагнозу пошле намъ потребу
пораду и такыи лѣкарства, которыи въ короткомъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Про-
тое не забудьте своихъ хоротъ.
Офисовыи години: Отъ 10 рано до 5 вечерыи, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 полудни.

Гай Русини! чи знаете вы де-
рогу до дешового и доброго куп-
на? Она веде прямо до
Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.
Вы его певно добре знаете. Въ него
знайдете однокій, пайдешовшій, най
сучшій и наймодѣйшій сторъ зъ
убранями. Купите добре шифкарту
скоро и беспечно пошле вамъ грошѣ до
старого краев. Не гадайте однакъ, що то
же все — нѣ! Вѣдъ мас ще найпара-
лѣлшій салуитъ въ мѣстѣ полъ назомъ!
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
при Редянскѣмъ дѣлѣ въ Shamokin, Pa.
Свѣдана, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и винный перекуски.
Потравы прилагоджены на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремій комнаты для родины.
Найлучшій вина, пива, ликеры, горячки
и всѣ можливыи напитки. Цѣна дуже
мала.